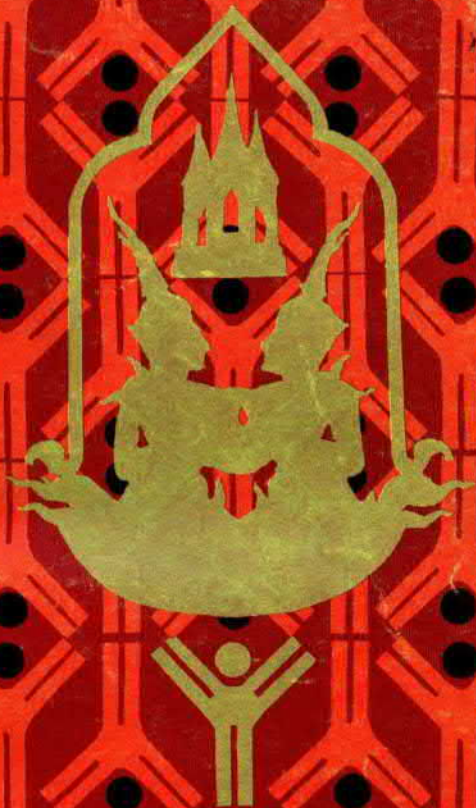
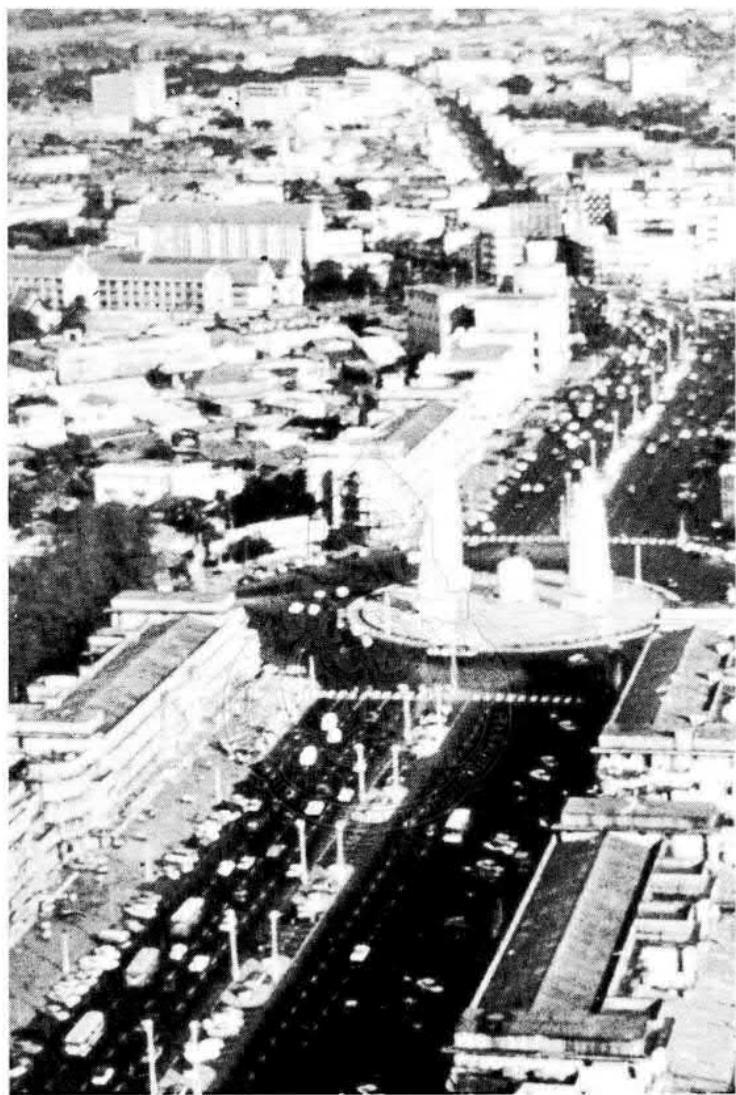

វឃ៌ត្នោត ២៤២៤
និពន្ធនៃសិលាសរ

ภาพถ่ายทางอากาศกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

ภาพปกหน้า เขาวชนของชาติร่วมงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี
ผู้ออกแบบ นายสุนทร วิไล กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร

สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
 ปฐมกษัตริย์พระบรมราชจักรีวงศ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
 สถาปนาพระบรมราชจักรีวงศ์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พุทธศักราช 2325

เด็ก ๆ จะต้องรู้ว่าความสุข
ความสบายมิใช่จะไ้มาง่าย ๆ เปล่า ๆ.
จะเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการประกอบกรงาน
และความดีต่าง ๆ ซึ่งต้องพากเพียร
กระทำอยู่ตลอดเวลา. คนที่ทำตัวไม่ดี
ไม่หมั่นทำกรงาน จะหาความสุขความสบาย
ไม่ได้. เพราะฉะนั้น เด็กทุกคนจะต้องตั้งใจ
ศึกษาเล่าเรียนความรู้ความดีไว้ให้เต็มที่
สำหรับช่วยตัวเองให้ไ้ไ้มีความสุขความเจริญ
ต่อไป.

พระค่านักจิตรลการโบราณ

วันที่ 10 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2524

กติกรรม
ในงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ
9 มกราคม 2525

สักรวา	วันเด็ก	เล็กสำนึก
เตรียมการศึก	ชาครบ	อบรมจิต
ตั้งแต่น้อย	ค่อยดี	ทีละนิด
รู้ชอบผิด	ติดนิสัย	ไปจนโต
จักเข้าใจ	ว่าผู้ใหญ่	ไม่เพิกเฉย
ทำละเลย	ชีวิตตน	เพื่อพ้นโง่
เกิดเคารพ	เชื่อฟัง	สั่งสอนชั่ว
คงเอกโอ	เมื่อเติบโตใหญ่	วิไลเอย.

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

คำขวัญของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2525

ขยันศึกษา ใฝ่หาความรู้
เชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์
เป็นคุณสมบัติของเด็กไทย

พลเอก

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

คำขวัญ

ของ

ฯพณฯ ศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2525

เด็ก คือ ขวัญและกำลังของชาติ
เด็กดี เด็กฉลาด ชาติพัฒนา

(นายสิปปนนท์ เกตุทัต)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำขวัญ

ของ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2525

เด็กไทยต้อง

ขยัน ประหยัด สัตย์ซื่อ ถือเคร่งคุณธรรม

(นายขุนทอง ภูผิวเดือน)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำขวัญ
ของ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2525

“รู้จักหน้าที่ มีวินัยและน้ำใจนักกีฬา
เพิ่มคุณค่าให้เด็กไทย”

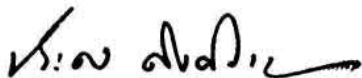
(นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือวันเด็กแห่งชาติปี 2525 นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราโชวาท คณะอนุกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือวันเด็ก 2525 สำนักในพระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมเป็นล้นพ้น และระลึกในพระเมตตาคุณสมเด็จพระสังฆราช ที่ทรงพระกรุณาประทานพระคถิธรรมขอขอบพระคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่กรุณามอบคำขวัญข้อเตือนใจแก่เยาวชนของชาติเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็กแห่งชาติ “รตนโกสินทร์” นี้ด้วย นอกจากนี้คณะกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือวันเด็กแห่งชาติใคร่ขอขอบคุณ อาจารย์ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้เขียนภาพประกอบทุกท่านที่ได้กรุณาเขียนเรื่องทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสารคดีน่ารู้ต่าง ๆ มาลงในหนังสือ “รตนโกสินทร์”

หนังสือวันเด็กนี้ทางราชการได้เริ่มจัดพิมพ์ตั้งแต่ปี 2502 เป็นต้นมา และมีชื่อหนังสือว่า “เด็กของเรา” นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา 23 ปีแล้ว หากจะเปรียบอายุของเยาวชนก็ย่างเข้าสู่วัยหนุ่มสาว และในปีนี้ทางราชการได้จัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2525 ซึ่งตรงกับเสาร์ที่ 9 มกราคม 2525 พร้อมทั้งได้จัดพิมพ์หนังสือวันเด็กแห่งชาติดังเช่นทุกปี ภาพปกหนังสือวันเด็กแห่งชาติ ปี 2525 นายสุนทร วิไล ข้าราชการกรมศิลปากร ได้อนุเคราะห์ออกแบบให้เป็นพิเศษ ซึ่งมีความหมายว่า “กรุงรัตนโกสินทร์ ได้เจริญรุ่งเรืองตลอดมา 200 ปี ซึ่งเด็กและเยาวชนของชาติมีส่วนสนับสนุน ช่วยพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ด้วย” อนาคตของกรุงรัตนโกสินทร์ จะเจริญรุ่งเรืองวัฒนาถาวรไปได้มากเพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเยาวชนของชาติในปัจจุบัน จึงใคร่ขอฝากไว้ให้ช่วยกันพัฒนารัตนโกสินทร์ของเราให้วัฒนาถาวรวงยังขึ้นสืบไป

คณะอนุกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือวันเด็ก 2525 เห็นว่าหนังสือวันเด็ก 2525 “รตนโกสินทร์” คงจักได้เพิ่มพูนความรู้แก่ท่านผู้อ่านไม่มากก็น้อย ขอขอบคุณทุกท่านอย่างจริงใจที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้หนังสือวันเด็ก 2525 “รตนโกสินทร์” นี้สำเร็จได้เป็นอย่างดีอีกครั้งหนึ่ง

(นายประดล ดันติวงศ์)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานคณะกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือวันเด็ก 2525

สารบัญ

หนังสือวันเด็ก 2525 "รัตนโกสินทร์"

ตอนหนึ่งของพระบรมราโชวาท	1
กรุงเทพมหานคร คุณหญิงศรีนาถ สุริยะ	3
สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี.. กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	12
เพลงสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี..กรมประชาสัมพันธ์	27
ดาวทอง..... คุณหญิงเบญจา แสงมลิ	28
สืบสายไทย รสา วงศ์ยังอยู่	33
คุณค่าภาษาไทย ชูปะนันท์ นาคทรรพ	41
ผู้ตรงต่อหน้าที่ สถาพร มาลีเวชพงศ์	42
ชาติไทยของเรา พูนศรี ถมวังรักษ์สัตว์	47
ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง คณิต พุทธิรัตน์	52
ปณิธานของเด็กไทย ชูปะนันท์ นาคทรรพ (ประพันธ์) จิรศักดิ์ สี่หรั่ง (วาดภาพ)	58
ปึกปึก ดร. ประเทิน มหาพันธ์	66
สามชีวิต เรื่องอุไร กุศลาลัย	73
อุกกาบาตมหาภัย สาธิต วิบุตย์	83
แม่จ๋า พงศิศา ประสงค์ลาภ	91
ศิลปินรุ่นเยาว์ เลิศ อานันทะ	97

ตอนหนึ่งของ
พระบรมราโชวาท
พระราชทานแก่คณะครู นักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล
ในโอกาสเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานรางวัล
ณ พระราชวังไกลกังวล
วันพุธ ที่ 17 มิถุนายน 2524

นักเรียนทุกคนควรจะต้องทราบดีว่า หน้าที่สำคัญของนักเรียนคือ การเรียนให้เต็มกำลัง เรียนให้รู้ดี และเรียนให้สำเร็จ แต่กระนั้นหลาย ๆ คน ก็ทำเช่นนั้นไม่ค่อยได้เต็มที่. ทั้งนี้อาจเป็นด้วยยังมองไม่เห็นชัดถึงคุณค่าของวิชาความรู้ และประโยชน์ของการศึกษาเล่าเรียน. นักเรียนจะต้องเข้าใจว่าวิชาความรู้นั้นเป็นของจำเป็นสำหรับการยังชีพ และการสร้างความเจริญทุกประการ. การทำงานทุกอย่างต้องอาศัยความรู้. ผู้ใดไม่ขวนขวายศึกษาหาความรู้ไว้ ก็ทำงานดี ๆ ไม่ได้ จะต้องมีชีวิตอับเฉา และเป็นคนไร้ประโยชน์. ยิ่งถ้าเกียจคร้าน ไม่นำพากับความรู้และความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ ด้วยแล้ว ก็ยิ่งตกต่ำไม่มีโอกาสได้ดี. ทุกคน

จึงต้องนึกถึงประโยชน์และความจำเป็นในภายหน้าให้มาก จะได้มีความกระตือรือร้นและขวนขวายเล่าเรียนวิชาต่าง ๆ ให้รู้ขึ้นมาด้วยความหมั่นขยันและขะมักเขม้น. ในการเล่าเรียนนั้น นอกจากต้องตั้งอกตั้งใจขยันหมั่นเพียรแล้ว ยังจะต้องมีความเคารวะอ่อนน้อมต่อครูบาอาจารย์ ผู้หลักผู้ใหญ่ และต้องทำตัวให้เป็นທີ່เมตตาเอ็นดูของครูด้วย จึงจะทำให้ครูเห็นความตั้งใจดี ความมีน้ำใจ. และครูก็จะเมตตายินดีอบรมสั่งสอนความรู้ความดีให้ทุก ๆ อย่าง ให้ได้รับการศึกษาอบรมสมบูรณ์ทุกด้าน. จึงขอให้ทุกคนกำหนดจดจำไว้ พร้อมทั้งพยายามทำตามให้ได้.

ในส่วนครูนั้น ก็จำเป็นต้องทำตัวให้ดี ให้เป็นที่เคารพรักใคร่และเชื่อถือได้โดยสนิทใจ. ข้อหนึ่ง จะต้องฝึกฝนตนเองให้แตกฉานและแม่นยำชำนาญ ทั้งในวิชาความรู้และวิธีสอนเพื่อสามารถสั่งสอนได้อย่างกระจ่างแจ่มแจ้ง และถูกต้องสมบูรณ์. อีกข้อหนึ่ง จะต้องฝึกหัดจิตใจของตัวให้เข้มแข็ง หนักแน่น สุจริต ซื่อตรง ประกอบด้วยเมตตาและความสุภาพอ่อนโยน. จะได้ทำให้ศิษย์มองเห็นซึ่งและประทับใจในความสามารถและความดีของครู แล้วกำหนดจดจำเป็นแบบฉบับ. การให้การศึกษาก็จะบรรลุผลครบถ้วนตามจุดประสงค์.

กรุงเวมพมหานคร

คุณหญิงศรีนาค สุริยะ

บางกอก-ธนบุรี-กรุงเทพฯ-กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครจะมีอายุครบ 200 ปีในเดือนเมษายน พ.ศ. 2525 แต่ผืนแผ่นดินซึ่งเป็นที่ตั้งของกรุงเทพฯเคยเป็นเมืองสำคัญมาก่อน สมควรที่จะหาคำความเป็นมาของเมืองนี้ เพื่อจะได้เข้าใจว่าพระมหากษัตริย์ในอดีตทรงมีพระปรีชาสามารถในการเลือกที่ตั้งของเมืองหลวงเพียงใด

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวงของไทย มีหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาชื่อ บางกอก ราษฎรในหมู่บ้านนี้ประกอบอาชีพโดยการทำสวนผลไม้และทำนา

หมู่บ้านบางกอกตั้งอยู่บนพื้นที่ซึ่งมีแม่น้ำเจ้าพระยาคดโค้งโอบล้อม เหมือนกับรูปอุ้งก้นกลม เมื่อเรือล่องมาจากกรุงศรีอยุธยามาถึงหมู่บ้านบางกอก เรือจะต้องเลี้ยวเข้าโค้งอ้อมไปเกือบตลอดวัน แล้วจะมาไหลออกใกล้ ๆ กับทางที่เข้าไปเมื่อถึงบางกอกครั้งแรก ระยะทางระหว่างปากทางที่เข้าไปและที่ไหลออกมาอีก

ครั้งนั้นใกล้กันพอสมควร

ลักษณะของแม่น้ำที่คดเคี้ยวนี้ทำให้เสียเวลาในการเดินทางมาก ทางจะแก้ไขได้ก็คือ การขุดคลองลัดให้เป็นเส้นตรงเชื่อมปากทางที่คดโค้งนั้น

ดังนั้นจึงมีการขุดคลองลัดขึ้น ทำให้กระแสน้ำไหลตรง จึงพุ่งแรงทำให้คลองกว้างออกจนกลายเป็นแม่น้ำ ส่วนแม่น้ำสายเดิมซึ่งคดเคี้ยวกระแสน้ำก็อ่อนลงจึงตื้นเขินจนกลายเป็นคลอง

คลองลัดที่กลายเป็นแม่น้ำก็คือแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่ปากคลองบางกอกน้อยถึงปากคลองบางกอกใหญ่ แม่น้ำสายเดิมที่กลายเป็นคลองก็คือ คลองบางกอกน้อย คลองตลิ่งชัน คลองบางระมาด และคลองบางกอกใหญ่

บางกอกจึงกลายเป็นหมู่บ้านที่มีแม่น้ำไหลผ่านกลาง ทำให้เกิดที่สำหรับตั้งบ้านเรือนขึ้นอีกทั้งสองฝั่ง กลายเป็นชุมชนหนาแน่นเหมือน กับที่สมัยปัจจุบันนี้เกิดตึกแถวและที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น เมื่อมีการตัดถนนขึ้นใหม่

บางกอกจึงขยายตัวเป็นชุมชนใหญ่จากสภาพของหมู่บ้านกลายเป็นเมืองมีชื่อว่า ธนบุรีศรีมหาสมุทร หรือธนบุรี

ธนบุรีเมื่อเริ่มตั้งจากหมู่บ้านบางกอกจึงมีพื้นที่อยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระมหากษัตริย์พระองค์แรกแห่งพระราชวงศ์จักรีได้ทรงย้ายเมืองหลวงมาตั้งอยู่บนพื้นที่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่แห่งนี้

ก็คือธนบุรีฝั่งตะวันออกนั่นเอง

เมืองหลวงใหม่นี้เรียกชื่อย่อ ๆ ว่า กรุงเทพฯ แต่คนไทยส่วนใหญ่ก็ยังไม่ลืมชื่อเก่า จึงนิยมเรียกเมืองใหม่นี้ว่า บางกอก

ในสมัยที่ทางราชการเปลี่ยนการเรียกชื่อเมืองเป็นจังหวัด กรุงเทพฯมีชื่อว่าจังหวัดพระนคร

ครั้นถึง พ.ศ. 2514 เมืองหลวงของประเทศไทยก็ได้ชื่อใหม่ว่า นครหลวงกรุงเทพธนบุรี โดยประกาศของคณะปฏิวัติให้รวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเป็นเมืองเดียวกัน

ต่อมาอีก 1 ปี คือ พ.ศ. 2515 คณะปฏิวัติก็มีประกาศให้เปลี่ยนชื่อเมืองหลวงอีกครั้งหนึ่งว่า กรุงเทพมหานคร

อย่างไรก็ตาม ชื่อบางกอกซึ่งเป็นชื่อดั้งเดิมก็ยังมีผู้นิยมเรียกอยู่เป็นระยะเวลายาวนานที่สุด

เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวง คนไทยและชาวต่างประเทศ เรียกเมืองธนบุรีว่า บางกอก

สมัยกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง ก็ยังมีคนเรียกเมืองนี้ว่า บางกอก

สมัยกรุงเทพฯเป็นเมืองหลวง ชื่อบางกอกก็ยังคงอยู่ แม้แต่ทางราชการก็ยังยอมให้เขียนชื่อกรุงเทพฯเป็นภาษาอังกฤษว่า บางกอก (BANGKOK)

ธนบุรีสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า กรุงเทพฯตั้งอยู่บนพื้นที่ส่วนหนึ่งของธนบุรี ดังนั้นก็น่าจะศึกษาหาหลักฐานว่า ธนบุรีสร้างขึ้นเมื่อใด

จากพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา พอจะเก็บความจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ว่า ธนบุรีเกิดขึ้นภายหลังการขุดคลองลัดระหว่างปากคลองบางกอกน้อยและปากคลองบางกอกใหญ่ และยังไม่สามารถกำหนดเวลาได้ว่าจะเป็นรัชสมัยของสมเด็จพระไชยราชาธิราชหรือรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

แต่อย่างไรก็ตาม ธนบุรีเป็นบ้านเมืองมาก่อนการสร้างกรุงเทพฯ ไม่ต่ำกว่า 100 ปี ที่กล่าวได้เช่นนี้ก็เพราะมีหลักฐานในเอกสารภาษาฝรั่งเศส กล่าวถึง ธนบุรี หรือ บางกอกว่าเป็นเมืองด่าน

เอกสารสำคัญนี้มีชื่อว่า จดหมายเหตุรายวันของบาดหลวงเดอ ชัวส์ เขียนเมื่อประมาณ 300 ปีมาแล้ว

บาดหลวงเดอ ชัวส์ เป็นพระชาวฝรั่งเศส เดินทางมาในคณะราชทูตของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 เพื่อมาเจริญทางพระราชไมตรีเป็นครั้งแรก ในรัชกาลของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อ พ.ศ. 2228

บาดหลวงเดอ ชัวส์ เป็นอุปทูต

ราชทูตหัวหน้าคณะชื่อ มงสิเออร์ เลอ เซอวาเลีย เดอ ไชมอง

บาดหลวงเดอ ชัวส์ ได้เขียนจดหมายเหตุรายวันบรรยายการเดินทาง และเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันออกเดินทางจากประเทศฝรั่งเศสจนถึงกรุงศรีอยุธยา และกลับจากกรุงศรีอยุธยาไปจนถึงประเทศฝรั่งเศส

เมื่อเรือของคณะราชทูตมาทอดสมออยู่นอกสันดอนปากแม่น้ำเจ้าพระยา ต้องคอยอยู่หลายวันเพื่อให้ทางกรุงศรีอยุธยาได้จัดเรือและเตรียมพระราชพิธีรับราชทูตให้เรียบร้อยเสียก่อน

ในระหว่างที่เรือจอดอยู่นอกสันดอนนี้ ได้กล่าวถึงเมืองธนบุรี หรือ บางกอก 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 กล่าวว่าเจ้าเมืองธนบุรีได้ส่งเสบียงอาหารมาให้คณะราชทูตเต็มลำเรือ ประกอบด้วยผลไม้ เป็ด ไก่ และหมู

ครั้งที่ 2 กล่าวว่าเจ้าเมืองธนบุรี นั่งเรือใหญ่ดงามมีคนพาย 60 คน ออกมาเยี่ยมคณะราชทูต

เมื่อเรือคณะราชทูต ได้รับอนุญาตให้แล่นผ่านสันดอนเข้ามาได้ จวนจะถึงเมืองธนบุรีอยู่แล้วได้พบกับเรือของผู้บังคับการทหารของธนบุรี ซึ่งเดินทางมาคอยต้อนรับพร้อมทั้งเรือของฝ่ายไทยห้อมล้อมมาอีกเป็นจำนวนมาก

ครั้นเรือของคณะราชทูตผ่านเข้ามากลางเมืองธนบุรี ก็เห็นป้อมปืนใหญ่ตั้งอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำ จำนวนข้างละ 1 ป้อม ทหารซึ่งอยู่บนป้อมปืนใหญ่ ก็ยิงปืนเป็นการให้เกียรติตามประเพณี

คณะราชทูตพักค้างแรมที่ธนบุรี 1 คืน เมื่อออกเดินทางไปกรุงศรีอยุธยา ป้อมทั้งสองก็ยิงปืนใหญ่อีกเป็นการส่ง นอกจากนี้ยังกล่าวว่า ธนบุรีมีบ้านราษฎรเรียงรายตามริมแม่น้ำเป็นจำนวนมาก ตามบ้านประดับตกแต่งด้วยดอกไม้ ใบไม้ เพื่อต้อนรับคณะราชทูต

จากข้อความในจดหมายเหตุนี้ พอที่จะลำดับความสำคัญ

ของเมืองธนบุรีในอดีตได้ดังนี้

1. เมืองธนบุรีหรือบางกอก เป็นเมืองใหญ่เมืองแรกที่เรือของชาวต่างประเทศจะต้องพบ เมื่อผ่านพ้นสันดอนปากแม่น้ำเข้ามา

2. เมืองธนบุรี มีเจ้าเมืองซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายพลเรือนและมีผู้บังคับการทหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายป้องกันและต่อสู้ข้าศึก การที่มีป้อมปืนใหญ่ แสดงว่าเมื่อมีข้าศึกรุกกล้าทางเรือเข้ามา กองทหารที่ธนบุรีก็จะทำหน้าที่ยับยั้งไว้

3. เมืองธนบุรี เป็นเมืองที่มีแม่น้ำไหลผ่านกลางเมือง เพราะมีบ้านราษฎรและกองทหารอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำ มิได้มีพื้นที่อยู่บนฝั่งตะวันตกเพียงฝั่งเดียวเช่นในปัจจุบันนี้

ธนบุรีเมื่อเป็นราชธานีของไทย

ตามที่ทราบแล้วว่า เมื่อพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงสถาปนาธนบุรีเป็นเมืองหลวงของไทยด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น มีขนาดไม่ใหญ่โตเกินกำลังที่จะรักษา เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยข้าวปลาอาหาร เป็นเมืองที่ใกล้ทะเลสามารถติดต่อค้าขายกับต่างประเทศได้ดี และเป็นที่รู้จักของชาวต่างประเทศมานานับ 100 ปี เป็นเมืองซึ่งไม่ถูกพม่าทำลาย ฯลฯ

นอกจากนี้ถ้าจะพิจารณาถึงพื้นที่ทั้งฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตกแล้ว จะเห็นได้ว่ามีส่วนดีคนละอย่าง แต่การที่จะเลือกว่าฝั่งใดดีกว่านั้น ย่อมขึ้นแก่ภาวะเศรษฐกิจ การคมนาคมและความ

ปลอดภัยของบ้านเมือง ซึ่งจะแตกต่างกันมาก ในระยะเวลาที่ต่างกัน

พื้นที่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามีลักษณะดังนี้ โค้งออก
ธนบุรีฝั่งตะวันออกตั้งอยู่บนพื้นดิน กระแสน้ำไม่เซาะทำลาย
ตลิ่ง และที่ดินอาจงอกเพิ่มได้ แต่พื้นที่ซึ่งห่างแม่น้ำออกไปทาง
ตะวันออกเป็นที่ลุ่มมาก น้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างเหมาะสำหรับ
การทำนา

ธนบุรีฝั่งตะวันตก ตั้งอยู่บนคูกน้ำซึ่งถูกกระแสน้ำเซาะ
ตลิ่งพัง พื้นที่ฝั่งนี้เป็นที่ดอนไม่มีน้ำท่วม เช่นฝั่งตะวันออก นอก
จากนี้ยังมีลำคลองน้อยใหญ่เป็นจำนวนมาก เชื่อมโยงถึงกันเป็น
ทั้งคลองระบายน้ำซึ่งส่งน้ำไปหล่อเลี้ยงต้นไม้ตามสวน เป็นทั้ง
เส้นทางคมนาคม ทำให้การติดต่อค้าขายเป็นไปอย่างรวดเร็ว

พระเจ้าตากสินมหาราช ทรงสร้างพระราชวังบนฝั่งตะวัน-
ตก แต่อาณาเขตเมืองหลวงก็คงมีอยู่ทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
เช่นเมืองธนบุรี เมื่อแรกสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา

กรุงเทพฯบนฝั่งธนบุรีตะวันออก

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงสร้างพระ
บรมมหาราชวังบนฝั่งธนบุรีตะวันออก เพราะมีพระราชดำริว่า
มีลำน้ำโค้งเป็นขอบเขตระยะยาว หากมีข้าศึกมาถึงซานพระนคร
ก็จะป้องกันง่ายกว่าฝั่งตะวันตก ทางฝั่งตะวันออกนี้มีที่เสียก็คือ
เป็นที่ลุ่ม แต่ก็มิประโยชน์ที่จะได้มีที่ทำนาอยู่ใกล้กับพระนคร
ด้วยเหตุดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เมืองหลวงใหม่คือ กรุงเทพฯ จึง

อยู่บนฝั่งตะวันออกแต่เพียงฝั่งเดียว ส่วนธนบุรีก็คงมีอยู่แต่เพียง
ฝั่งตะวันตก และกลายเป็นสองเมือง อยู่คนละฝั่งแม่น้ำตั้งแต่
พ.ศ. 2325 เป็นต้นมา

กรุงเทพฯ — กรุงรัตนโกสินทร์

กรุงเทพฯ ไม่ใช่ชื่อใหม่ เป็นชื่อของเมืองหลวงตั้งแต่ครั้ง
สร้างกรุงศรีอยุธยา

มีหลักฐานจากพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่า เมื่อ
สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสร้างราชธานีที่
หนองโสน (บึงพระราม) พรหมณ์ถวายนามเมืองนี้ว่า **กรุงเทพ-**
มหานคร บวรทวารวดี ศรีอยุธยา มหาดิลกพณพรัตน์ ราชธานี-
บุรีรมย์

ส่วนนามของกรุงเทพฯ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธ-
ยอดฟ้าจุฬาโลกทรงสร้างขึ้นนี้ สมเด็จพระสังฆราชและพระ
ราชาคณะพร้อมใจกันถวายพระนามซึ่งจารึกลงในพระสุพรรณบัฏ
พร้อมทั้งระบุชื่อพระนครว่า **กรุงเทพมหานคร บวรทวารวดีศรี-**
อยุธยา มหาดิลกพณพรัตน์ ราชธานีบุรีรมย์มหาดสถาน ฯลฯ เมื่อ
พ.ศ. 2325

ครั้นเวลาต่อมาได้ทรงสร้างปราสาทราชมณเฑียรอย่าง
สมบูรณ์ จึงมีพระราชปรารภว่า จะทรงประกอบพิธีราชาภิเษก
และสมโภชวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พร้อมทั้งฉลองพระนคร
เป็นงานใหญ่ จึงได้พระราชทานนามพระนครใหม่ว่า “**กรุงเทพ-**

มหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพนพรัตน์
ราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต
สภากษัตริย์วิชัยภูมิภรณ์

จะเห็นได้ว่าทรงเปลี่ยนแปลงบรรดาศักดิ์ว่า **บวรทวารวดี**
เป็น **บวรรัตนโกสินทร์** เพราะทรงมีพระราชดำริเป็นมหานครซึ่ง
ธำรงรักษาพระมหามณีนรัตนปฏิมากรไว้

ชื่อของกรุงเทพฯ คงอยู่เช่นนี้ตลอดมาจนถึงรัชสมัยของ
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) จึงทรง
เปลี่ยน **บวรรัตนโกสินทร์** เป็น **อมรรัตนโกสินทร์**

เมื่อกล่าวถึง กรุงรัตนโกสินทร์ จึงมีความหมายถึงชื่อ
เมืองหลวงคือ กรุงเทพฯ และมีความหมายถึงประเทศไทยสมัย
ที่มีเมืองหลวงชื่อ กรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์ได้อีกด้วย

★ หน้าที่ของลูกที่ควรประพฤติต่อพ่อแม่

1. เลี้ยงพ่อแม่ด้วยความกตัญญูกตเวที
2. ช่วยทำธุระกิจของพ่อแม่
3. สร้าง รักษาชื่อเสียง ทำให้เกิดความมั่นคงแก่วงศ์สกุล
4. ประพฤติดี ความแก่การที่พ่อแม่จะมอบมรดกให้ด้วยความไว้วางใจ
5. เมื่อพ่อแม่ตายไปแล้วก็ไม่ลืมบุญคุณ บำเพ็ญกุศลอุทิศส่วนบุญไปให้

สมโภชกรุหฤทัยโกสฬหี ๒๐๐ ปี

กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

เอกลลับจากโรงเรียน มาถึงบ้านตรงเวลา โดยไม่ได้เฉล
ไถลไปที่ไหน เอกเป็นเด็กดี เชื่อฟังพ่อแม่ รู้จักช่วยตัวเอง ทุกๆ
วันเอกเดินไปและกลับจากโรงเรียนพร้อมเพื่อนหลายคน ที่อยู่
บ้านใกล้ๆ กัน โดยพ่อแม่ไม่ต้องไปรับและส่ง เพราะโรงเรียนอยู่
ไม่ไกลบ้านพัก เอกรู้จากคำสอนของพ่อแม่ว่า เอกต้องข้ามถนนที่
ทางม้าลาย และรอให้รถว่างจึงข้าม หรือในที่ไฟเขียวแดงก็รอให้
สัญญาณไฟแดงให้รถหยุด และแน่ใจว่ารถหยุดเสียก่อนจึงข้าม
พ่อแม่สอนเอกให้รักษาความสะอาด ไม่ทิ้งสิ่งของขยะเกลื่อนถนน
หรือบริเวณใด ๆ และสอนให้เอกรักใฝ่หาความรู้ ขณะนี้เอกอายุ 12 ปี
แล้ว เอกเป็นนักเรียนที่เรียบร้อย ขยันหมั่นเรียน เป็นที่รักและไว้
ใจของครูอาจารย์

วันนี้ เอกกลับถึงบ้านพร้อมกับมีรูปภาพแปลกสวยงาม
ภาพหนึ่งมาให้แม่ พบหน้าแม่ ไหว้สวัสดีแม่ตามที่เคยปฏิบัติ
ทุกวันแล้ว เอกหยิบรูปออกมาให้แม่

“แม่ครับ วันนี้ครูก็လာฝากรูปมาให้แม่รูปหนึ่ง สำหรับ
ติดรถครับ”

ภาพดังกล่าว เป็นภาพสำหรับลอกติดแปะได้ ขนาดกะทัด
รัด เป็นรูปเทวดาสององค์ อยู่ในกรอบคล้ายปราสาท พื้นภาพเป็น
สีแดงสดใสสวยงามมาก ได้ภาพมีคำว่า

“สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ. 2525”

“สวยดีด้วยครับ แม่ เอาไว้ทำอะไรครับ” เอกส่งภาพให้แม่

“รูปภาพนี้เป็นเครื่องหมายสำหรับโฆษณางานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี ที่จะมาถึงในเดือนเมษายน พ.ศ. 2525 นี่ไงล่ะลูก ความจริงเขาทำไว้ให้ติดรถยนต์ เพื่อเผยแพร่งาน”

“เราไม่มีรถยนต์ แม่ก็ให้เอกติดไว้ที่กระเป๋านักเรียนได้ไหมครับ”

“ได้สิจ๊ะ” แม่ยิ้มที่เอกรู้จักออกความคิดเห็น

“แม่ครับ สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี นี้ เขาจะทำอะไรกันบ้างครับ” เอกถามด้วยความอยากรู้

“แม้ว่า เอกไปอาบน้ำ เปลี่ยนเสื้อผ้า ดูแลรดน้ำต้นไม้ให้พ่อเสียก่อน ส่วนแม่จะรีบทำกับข้าว เดี่ยวพ่อก็คงจะกลับมา เรากินข้าวแล้ว ค่อยมาคุยกันเรื่องนี้ พ่อคงมีอะไรเล่าให้เอกฟังมากกว่าแม่ ดีไหมจ๊ะ”

เอกทำตามที่แม่บอก และคำวันนั้น พ่อแม่กับเอกก็ร่วมวงคุยกัน

“เอกอยากรู้อะไรล่ะ” พ่อถาม

“เรื่อง สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปีครับ” เอกตอบหยิบรูปที่ครูกลุยา ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของแม่ ฝากให้แม่ มาให้พ่อดูด้วย

“พ่อดีเลย วันนี้พ่อได้รับแจกบทความเรื่องนี้มา พ่ออยากให้เอกอ่าน พ่อกับแม่จะได้ฟังรู้เรื่องด้วย”

พ่อเสนอ แม่และเอกเห็นด้วย พ่อเดินไปหยิบแผ่นกระดาษ
บทความมาส่งให้เอก เอกรับมาอ่านดังพอให้พ่อแม่ได้ยินด้วย

“กรุงเทพมหานครมีอายุครบ 200 ปี ในเดือนเมษายน
พ.ศ. 2525 นี้ โอกาสดังกล่าวเป็นวาระมีมงคลที่แสดงว่า ชาติ
บ้านเมืองของเราโดยเฉพาะในยุคที่กรุงเทพมหานครเป็นเมือง
หลวงนี้ ได้ดำรงยั่งยืนผ่านพ้นภัยและอุปสรรค ดำรงคงอยู่ยั่งยืน
มีความร่มเย็นเป็นสุขสืบมาเป็นเวลาช้านาน

“นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้
ทรงครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกแห่งพระ-
บรมราชจักรีวงศ์ ได้ทรงสถาปนา กรุงเทพมหานครนี้เป็นเมือง
หลวง”

“เอ๊ะ สถาปนาแปลว่าอะไรครับ แม่” เอกหยุดอ่าน ถามแม่
“แปลว่า ตั้งขึ้น ใจล่ะลูก” แม่ตอบแล้ว เอกก็อ่านบทความ
ต่อไป

“ชาติไทยเราได้เริ่มยุครัตนโกสินทร์ขึ้น เมื่อเดือนเมษายน
พ.ศ. 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงเฉลียว
ฉลาดปราดเปรื่องมาก เป็นทั้งนักรบ นักปกครอง เป็นกวี พระ-
องค์ทรงอุตสาหะสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ดำรงรักษาอิสร-
ภาพ แม้พระราชอาณาเขตกว้างไกลออกไป ปราบปรามอริราช
ศัตรูของประเทศราบคาบ นับตั้งแต่พ.ศ. 2325 จนถึงปัจจุบันนี้
ประเทศไทยเรามีพระมหากษัตริย์สืบพระบรมราชจักรีวงศ์รวม

กันถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระองค์
ที่ 9 แล้ว

“ตลอดระยะเวลา 200 ปีมานี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวทุกพระองค์ ได้ประกอบพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ด้วย
พระราชวิริยอุตสาหะ ดำเนินนโยบายในการปกครอง เหมาะสม
แก่กาลสมัย เริ่มตั้งแต่ทรงทำสงครามรบพุ่งขับไล่ข้าศึกออกไป
ให้พ้นจากแผ่นดินไทย ทรงรักษาเอกราชของชาติไว้ให้ยั่งยืนมั่น
คง ประเทศไทยไม่ต้องตกอยู่ในปกครองของชาวต่างชาติ ทรง
นำความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ มาสู่ชาติบ้านเมืองทุกทาง ทรง
วางรากฐานความมั่นคงให้แก่ชาติ ด้วยการเสริมสร้างศิลป วัฒน-
ธรรม ขนบประเพณี ความรักสามัคคีในชาติ ประชาชนชาวไทย
มีความร่มเย็นเป็นสุข สืบเชื้อสาย สืบทอดความเจริญ ดำรงรักษา
ความเป็นไทไว้อย่างมั่นคงสืบมาจนถึงทุกวันนี้”

แม่เดินไปรินน้ำใส่แก้วมาสองแก้ว ส่งให้เอกแก้วหนึ่ง
และพ่อแก้วหนึ่ง เอกให้ไว้ขอบคุณแม่ รับแก้วน้ำไปดื่ม แล้วอ่านต่อ

“ในช่วงเวลานับแต่สร้างกรุงเทพฯขึ้นเป็นเมืองหลวงแล้ว
นี้ ได้มีการฉลองสมโภชกรุงเทพฯแล้วรวม 3 ครั้ง ครั้งแรกมีการ
สมโภชเมื่อแรกสร้างกรุงเทพฯเสร็จ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ครั้งที่สอง พระบาทสมเด็จพระจุล-
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
สมโภชในวาระครบ รอบ 100 ปี เมื่อพ.ศ. 2425 และครั้งที่สาม

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดงานสมโภชในวาระครบรอบ 150 ปี เมื่อพ.ศ. 2475

“การจัดงานสมโภชฉลองกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาแล้ว ทั้งสามครั้งนั้น มีกิจกรรมทั้งทางพิธีการกุศล และกิจกรรมเฉลิมฉลอง แสดงความชื่นชมยินดีทั้งทางราชสำนักและทางประชาชน และจัดกันที่กรุงเทพฯ โดยเฉพาะ ทั้งนี้เพราะถือว่าเป็นราชธานีและเป็นศูนย์กลาง

“การสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี นี่จะเป็นครั้งที่ 4 รัฐบาลกำหนดจัดงานพิธีระหว่างวันที่ 4 ถึง 21 เมษายน 2525 ส่วนงานฉลองอื่น ๆ ในระยะยาว คงดำเนินต่อไปตลอดปี หรือจนกว่าจะแล้วเสร็จตามโครงการนั้น ๆ และการสมโภชครั้งนี้ แตกต่างจากครั้งก่อน ๆ คือมีการจัดฉลองทั้งในกรุงเทพฯ และในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วพระราชอาณาจักร นอกจากนั้น สถานเอกอัครราชทูต และคนไทยในต่างประเทศ เป็นต้นว่า ที่สหรัฐอเมริกา ก็ได้แจ้งว่า จะจัดกิจกรรมฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นด้วย”

“เอาละ บทความจบเพียงเท่านั้น ถ้าเอากอยากรู้อะไรเพิ่มเติมก็ถามได้ พ่อกับแม่จะช่วยกันตอบ” พ่อหันไปพยักหน้ากับแม่เป็นเชิงตกลงจะช่วยกัน

“ผมอยากรู้ว่าเขาจัดงานกันอย่างไร งานจะใหญ่โตไหมครับ” เอกซັก

“ก่อนที่จจะรู้ว่งานใหญ่โตไ้หม แม่คิดว่า เราควรรู้ก่อนว่

มีเหตุผลหรือความคิดอย่างไร จึงคิดจัดงานขึ้น” เมื่อออกความเห็น

“จริงสิ พ่อจะบอกเสียก่อนว่า เหตุผลที่จะจัดงานนั้น พ่อจะสรุปง่าย ๆ ก็คือ รัฐบาลประสงค์จะเผยแพร่ให้ประชาชนคนไทยและชาวโลกรู้ว่า ไทยเรานี้มีประวัติศาสตร์ของชาติมายาวนาน และสมัยรัตนโกสินทร์นี้ก็ได้รักษาเอกราชความมีเสรีภาพ รักษาผืนแผ่นดินไทยไว้ตลอดมาไม่ต้องตกอยู่ในอำนาจกดขี่ของชาติอื่น นับว่าเป็นเกียรติยศอันยิ่งใหญ่ของชาติและชาวไทยทุกคน และการที่เป็นอย่างนี้ ก็เพราะพระมหากษัตริย์ในพระบรมราชวงศ์จักรี มีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงปกครองบ้านเมือง ทะนุบำรุงแผ่นดินไทยอย่างดี ทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขตลอดมานับตั้งแต่ตั้งกรุงเทพวเป็นเมืองหลวง ถึงบัดนี้ นานถึง 200 ปีแล้ว รัฐบาลอยากจะให้รู้กันทั่ว ๆ ด้วยว่า คนไทยเรามีศาสนาพุทธยึดมั่นสืบทอดกันมา และมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ที่บรรพบุรุษสร้างสะสมไว้ให้ลูกหลานต่อ ๆ กันมา เราจึงมีความร่มเย็นเป็นสุข เป็นเกียรติยศของชาติอีกด้านหนึ่ง นอกจากนั้น การดำริเฉลิมฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปีนี้ ก็เพื่อให้คนไทยมีความสามัคคีกัน เพื่อปลูกฝังความคิดที่ดีงามต่อชาติบ้านเมืองลงในจิตใจเยาวชน ให้มีความภาคภูมิใจที่เป็นคนชาติไทย จะได้ช่วยกันทะนุบำรุงรักษาผืนแผ่นดินไทย รักษาความเป็นชาติไทยไว้ให้มั่นคงยั่งยืนตลอดไป ส่วนคนชาติอื่นที่ได้รับประโยชน์มีความสุขความเจริญในแผ่นดินไทย ก็จะได้มีความสำนึกในบุญคุณของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ไทย ที่ช่วยให้เขาได้ทำมาหากิน

และดำรงชีวิตอยู่ด้วยปกติสุขตลอดมาในบ้านเมืองไทยของเรา”

“โอ้โฮ พ่อเล่าเสียยาวทีเดียว” แม่ท้วงยิ้ม ๆ

“พ่ออยากให้เอกเข้าใจให้ดี เพราะเอกจะต้องเติบโตไปเป็นคนไทยที่รับช่วงประเทศชาติ เอกจะได้รู้จักว่า การมีชาติ มีศาสนา มีพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นแบบฉบับชีวิตความเป็นอยู่อย่างไทย ๆ ของเรานั้น เป็นเรื่องต้องภูมิใจ ต้องคิดรักษา”

“พ่อครับ แล้วงานนี้เขาจัดกันยังไงครับ มีอะไรมั่งครับพ่อ”
เอกซักด้วยความสนใจ

“งานนี้มีขอบเขตกว้าง ๆ คือทั้งฝ่ายรัฐบาล และประชาชน ได้แก่อนัวยราชการ องค์การ สมาคม บริษัท หรือเอกชน จะร่วมกันจัดกิจกรรมที่มีคุณค่าทางด้านเอกลักษณ์ ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านแสดงความมั่นคงดำรงชาติ ออกเผยแพร่ ในส่วนพิธีการจะมีระหว่างวันที่ 4 ถึง 21 เมษายน ส่วนงานอื่น ๆ เช่นถ้ามีการก่อสร้างหรือจัดทำสิ่งที่เป็นอนุสรณ์ที่ยั่งยืน ก็อาจจะใช้เวลาต่อไปตลอดปีหรือจนกว่าจะเสร็จ

“ในการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปีนี้ รัฐบาลแต่งตั้งกรรมการขึ้น มีท่านนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงใหญ่ 2 กระทรวง คือ กระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงมหาดไทย ดูแลรับผิดชอบดำเนินงาน และยังมีคณะอนุกรรมการอีกหลายคณะ คือ

คณะกรรมการด้านชาติ รองนายกรัฐมนตรี พลตรี
ประมาณ อติเรกสาร เป็นประธาน มีหน้าที่จัดงานเรื่องเกี่ยวกับ
ชาติ

คณะกรรมการด้านศาสนา รองนายกรัฐมนตรี พันเอก
ถนัด คอมันตร์ เป็นประธาน มีหน้าที่จัดงานเกี่ยวกับศาสนา

คณะกรรมการด้านพระมหากษัตริย์ รองนายกรัฐมนตรี
พลเอก เสริม ณ นคร เป็นประธาน มีหน้าที่จัดงานพิธีการด้าน
พระมหากษัตริย์

คณะกรรมการประมวลเอกสาร รองนายกรัฐมนตรี
พลเอก ประจวบ สุนทรากรู เป็นประธาน มีหน้าที่จัดทำและ
เผยแพร่เอกสารต่าง ๆ

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์งานสมโภชกรุงรัตน-
โกสินทร์ 200 ปี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พลโท ชาญ
อังศุโชติ เป็นประธาน

คณะกรรมการประสานงานการจัดงานสมโภชกรุงรัตน-
โกสินทร์ 200 ปี ภาคเอกชน นายบุญชู โรจนเสถียร เป็นประธาน

คณะกรรมการจัดงานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี
ภาคเอกชนฝ่ายต่างประเทศ นาย ดับเบิลยู แอล เมเยอร์ เป็น
ประธาน และยังมี คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการและฝ่ายประ-
สานงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน มีคณะกรรมการ-
การภาคเอกชนทุกจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ เป็น
ประธาน มีคณะกรรมการดำเนินงานและประสานงานการจัดงาน

สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี โดยปลัดกระทรวงมหาดไทย
เป็นประธาน”

“แม่ครับ มีกรรมการมาก งานก็ต้องใหญ่โตนะครับแม่
คงต้องใช้เงินมาก” เอกหันไปออกความเห็นกับแม่บ้าง

“แม่อีกคิดว่างานต้องใหญ่โต แต่แม่ได้ยินวิทยุประกาศว่า
ท่านนายกรัฐมนตรี กำหนดนโยบายไว้ ให้จัดทำโดยประหยัดจริง ๆ
และงานที่จะคงทนถาวร เป็นประโยชน์แก่ลูกหลานต่อไป ก็ควร
ใช้เงินมากได้ แต่ที่ทำแล้วเสร็จสิ้นไม่ยืดยาวถาวร ให้จัดทำโดย
ใช้เงินน้อยที่สุด” แม่อธิบาย

“ผมอยากให้พ่ออธิบายความหมายของเครื่องหมายของ
งานนี้ครับ” เอกหยิบภาพที่ครูกัลยาฝากมาให้แม่ ชูให้พ่อดู

“ภาพสัญลักษณ์งานนี้ ที่พื้นเป็นสีแดงสดนี่ละ เป็น
ลักษณะของศิลปไทย ทั้งสีและลายเส้น สีแดงเป็นสีของศิลปภาพ
โบราณ เส้นมีลักษณะอ่อนละมุนละไมแบบลวดลายไทย เทวดา
สององค์ที่เห็นในภาพ หมายถึง กรุงเทพมหานครเป็นเมืองแห่ง
ชาวเทวดา”

“กรุง แปลว่า เมือง เทพ แปลว่า เทวดา ใจล่ะลูก” แม่
เสริม

“แล้วเทวดาก็มาร่วมเฉลิมฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี
ด้วย ในภาพจะเห็นเทวดายืนแอ้ม พนมมือ พ่อคิดว่า เทวดาแสดง
ความชื่นชมเชิดชูเกียรติคุณของบ้านเมืองไทย” พ่อออกความเห็น
ต่อจากแม่

“แล้วรูปนี้ล่ะครับคืออะไร” เอกชี้ที่ปราสาทเหนือศีรษะ เทวดาในภาพ

“นั่นก็คือ ชุมวิมาน หมายถึงสิ่งก่อสร้างของกรุงเทพมหานคร แบบชั้มนี่ได้มาจากชุมประดิษฐานองค์พระสยามเทวาธิราช ในพระบรมมหาราชวัง พ่อคิดว่าคงหมายถึงว่า บ้านเมืองไทยโดยปราสาทราชวังเป็นเครื่องหมาย แสดงความมั่งคั่งสูงส่งอยู่ยั่งยืน เชิดชูเกียรติคุณของบ้านเมืองไทย การที่นำเอาแบบชุมพระสยามเทวาธิราชมาเป็นเครื่องหมาย ก็เพราะเราเชื่อว่า พระสยามเทวาธิราชทรงคุ้มครองบ้านเมืองไทยให้ร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา”

“ผมอยากรู้ว่าในงานนี้เขาจะมีอะไรกันบ้าง พ่อบอกได้ไหมครับ” เอกแสดงความสนใจจริงจัง เพราะเอกเป็นคนที่ชอบหาความรู้

พ่อกับแม่ยิ้ม อารมณ์ดีมาก เมื่อเอกซึ่งเป็นลูกของพ่อแม่สนใจในเรื่องที่มีประโยชน์ต่อชีวิต เป็นความยินดีของพ่อแม่ ถ้าเห็นลูกเป็นเด็กดี

“พ่อเล่าได้ซีจ๊ะ พ่อติดตามข่าวอยู่ทุกวัน” แม่บอกเอกแสดงว่า แม่ก็ชื่นชมยกย่องพ่อ และเอกก็รู้ดีว่า พ่อของเอกก็เป็นคนดี พ่อรักแม่รักลูก หาความรู้ดี ๆ มาเล่ามาบอก ครอบครัวของเอกเป็นครอบครัวที่มีความสุขตามฐานะ

“แม่เขาสวมพ่อแล้ว พ่อต้องเล่าละ แต่จะเล่าทั้งหมดก็คงไม่ไหว พ่อจะเลือกบอกแต่เรื่องที่สำคัญ ๆ นะ”

พ่อยกแก้วน้ำขึ้นดื่มสองสามอีก แล้วเล่าว่า

“เกี่ยวกับการจัดงานพิธีการด้านพระมหากษัตริย์ จะมีพระราชพิธีบำเพ็ญกุศลทักษิณานุประทาน คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำบุญอุทิศกุศลถวายแด่พระมหากษัตริย์พระองค์ก่อน ๆ และพระบรมวงศานุวงศ์ ในพระราชจักรีวงศ์ เป็นการแสดงความกตัญญูรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงสร้างและปกครองกรุงรัตนโกสินทร์เจริญรุ่งเรืองตกทอดมาถึงปัจจุบัน พิธีการนี้จะจัดที่ในพระบรมมหาราชวัง มีพิธีบวงสรวงเฉลิมพระเกียรติสวดดีพระมหากษัตริย์รัชกาลก่อน ๆ และมีพิธีเฉลิมพระเกียรติยศพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ซึ่งเป็นผู้สถาปนากรุงเทพ และพระราชวงศ์จักรี เป็น “มหาราช” มีพระราชพิธีบวงสรวงพระสยามเทวาธิราช พระราชพิธีสมโภชสิริราชสมบัติ การแห่พระโดยกระบวนพยุหยาตรา และมีพิธีที่รัฐบาลในนามประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ขอพระราชทานพระราชวโรกาส ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วพระราชอาณาจักร ก็จะมีพิธีเทอดทูนพระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์จักรีด้วย

“ในด้านศาสนานั้น การฉลองมุงส่งเสริมจริยธรรม ฟั่นฟูประกาศเกียรติคุณของพระศาสนา จะมีการบูรณะวัดสำคัญ ๆ เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดเบญจมบพิตร วัดสุทัศน์เทพวราราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม มีการจัดพิมพ์พระไตรปิฎก จัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่วรรณกรรมแก่เยาวชน เชิญชวนหน่วยงาน

และองค์การทางศาสนาทุกศาสนา ให้บำเพ็ญกุศล ชักนำคนในศาสนาให้บำเพ็ญคุณธรรมความดี งดเว้นบาปชั่วและอบายมุขทั้งปวง กระทำแต่กุศลกรรมเพื่อสิริสวัสดิมงคล จะมีการเจริญพระพุทธมนต์ และทำพิธีทางศาสนา ตามวัดและสถานที่ของศาสนาทุกศาสนาทั่วพระราชอาณาจักร

“การฉลองในส่วนชาตินั้น จะมีหน่วยราชการ องค์การสถาบัน ตลอดจนเอกชน ร่วมจัดโครงการต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองวิวัฒนาการของชาติบ้านเมือง เช่น นิทรรศการพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์และกรณียกิจของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ ที่หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร นิทรรศการเงินตราและเรื่องที่ราชพัสดุ ของกรมธนารักษ์ มีการสวนสนามแสดงแสนยานุภาพของกองทัพ การประกอบพิธีเปิดสะพาน จัดสร้างและเปิดทางหลวงสายสำคัญ ๆ การจัดวันเกษตรทุกจังหวัด โครงการประกวดกวีนิพนธ์เฉลิมเกียรติ-รัตนโกสินทร์ โครงการจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และอื่น ๆ อีกมาก”

พ่อหยุดเล่า คราวนี้แม่เสริมว่า

“เออคงจะอยากรู้เกี่ยวกับเรื่องสนุกสนานบ้างนะ แม่รู้จากข่าวว่า ทางด้านบันเทิงนั้น เฉพาะที่สนามหลวง จะมีการแสดงต่าง ๆ เช่น มหกรรมดนตรีไทยวงใหญ่ ใช้ผู้แสดงถึง 209 คน ของกรมศิลปากร มีการแสดงหุ่นกระบอก หนึ่งตะลุง ลำตัด ลิเกละครชาติรี การละเล่นและการแสดงพื้นเมืองของภาคต่าง ๆ มี

การฉายภาพยนตร์ มีการแสดงมหรสพ เช่น ดำเนินการสร้างหลักเมือง เป็นต้น”

“พ่อยังรู้ดีกว่า จะมีโขนวงใหญ่ของกรมศิลปากร ใช้ผู้แสดงจำนวนนับพันคน เล่นเรื่องรามเกียรติ์ด้วย และจะมีการประกวดรถบุปผชาติ มีการแข่งขันกีฬา ในต่างจังหวัดนั้น ก็มีโครงการต่าง ๆ มากมาย เช่น การแสดงมหรสพ การแสดงนิทรรศการความรู้ต่าง ๆ โครงการปลูกป่า ปลูกต้นไม้ โครงการปล่อยปลา โครงการฟื้นฟูประเพณีพื้นบ้าน การสวนสนามแสดงพลัง การจัดพิธีทางศาสนา”

“ที่พ่อกับแม่เล่ามานี้ ยังไม่ได้รวมโครงการของเอกชน ซึ่งยังมีอีกมาก เช่น สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์ จัดโครงการณรงค์รักษาความสะอาดของบ้านเมือง แม่อ่านเรื่องราวเกี่ยวกับสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์แล้ว มีโครงการเท่าที่เขารวบรวมไว้ถึงบัดนี้ก็นับได้มากกว่า 70 โครงการ เป็นเรื่องที่ส่งเสริมความรู้ แสดงความก้าวหน้า แสดงความเจริญ และแสดงความชื่นชมยินดีที่บ้านเมืองไทยสมัยรัตนโกสินทร์อยู่ยั่งยืนมาโดยสุขสวัสดิ์ปลอดภัยนานถึง 200 ปี”

แม่กับพ่อผลัดกันเล่าและออกความเห็น แล้วพ่อก็สรุปว่า

“กล่าวถึงวันเวลางานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2525 ก็อาจจะมีโครงการและแนวคิดเฉลิมฉลองเพิ่มเติมอีก ความจริงแล้ว การจัดงานต่าง ๆ ก็มีจุดมุ่งหมายรวมใจ

รวมพลังกันในชาติ มาสู่จุดศูนย์กลางสำคัญคือ ชาติ ศาสนา พระ-
มหากษัตริย์นั่นเอง เมื่อเรามีความเจริญรุ่งเรือง สงบสุขร่มเย็น
มาในยุคสมัยรัตนโกสินทร์ยาวนานมาถึง 200 ปี เราก็ควรชื่นชม
ยินดี ควรร่วมกันตั้งใจนำมิ่งมงคล ความดีงาม ความมั่นคงมาสู่
ประเทศชาติของเราสืบต่อไปอีก ให้ยั่งยืนนาน เพื่อเราจะได้มีวัน
250 ปี 300 ปี 400 ปี หรือตลอดไปเป็นพัน ๆ หมื่น ๆ ปีของ
รัตนโกสินทร์ ให้เราได้ชื่นชมยินดีเฉลิมฉลองกันอีกต่อไป”

“แม่ว่า เราคุยกันมานานแล้ว เอกต้องไปทำการบ้านแล้ว
ละจ๊ะ และเตรียมหนังสือไปโรงเรียนพรุ่งนี้เสียด้วย”

แม่ออกความเห็น และพ่อก็พยักหน้าเห็นด้วย

ที่จริง เอกกำลังฟังด้วยความสนใจ แต่เอกรู้ว่าเอกมีหน้าที่
เกี่ยวกับการเรียน และเรื่องสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี นี้
พ่อกับแม่คงจะเล่าเพิ่มเติมอีกในวันหน้า เอกจึงไหว้ขอบคุณพ่อ
กับแม่ แล้วก็แยกไปทำการบ้านและเตรียมหนังสือเรียนตามที่เคย
ปฏิบัติทุกวัน

★ หน้าที่ของศิษย์ที่ควรปฏิบัติต่อครูอาจารย์

1. มีความเคารพนับถือครูอาจารย์
2. ช่วยทำธุรกิจของครูอาจารย์
3. เชื่อฟังครูอาจารย์
4. มีความกตัญญูกตเวทีในครูอาจารย์
5. เล่าเรียนด้วยความตั้งใจ

เพลงสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี

เนื้อร้อง จารุสินทร์ บุตตะพงษ์
ทำนอง สมาน นภายน

เมืองใดไร้ซึ่งเอกราช
เมืองใดไร้นครเป็นหลักใจ
ไฉนกรุงรัตนโกสินทร์
หลักเมือง หลักใจ ไทยจักรี
รุ่งเรืองมั่นคงทรงศักดิ์
องค์ประมุขแห่งชาติสยามา
ขอเชิญร่วมกันเฉลิมฉลอง
รัตนโกสินทร์ปิ่นชัย

ประชาชาติหมั่นหมองไม่ผ่องใส
เมืองนั้นอยู่ได้ฤา
เมืองอินทร์เมืองแก้วแพรวสี
จวบสองร้อยปี มีมา
ด้วยจักรีวงศ์ส่งหล้า
ชาวประชาเกิดสุขทั่วไป
รอบสองร้อยปีสดใส
ปีสองห้าทั่วไทยไชโย.

(กรมประชาสัมพันธ์)

ลาวทอง

คุณหญิงเบญจา แสงมลิ

ไร่แห่งหนึ่งอยู่ที่ชายป่า มีบ้านหลังเล็ก ๆ อยู่หลังหนึ่งเจ้าของไร่เป็นชายมีภรรยาและบุตรหญิงคนหนึ่งชื่อ “จุ่มจุ่ม” เจ้าของไร่เป็นคนขยันตั้งแต่เช้าก็ไปทำงานในไร่ ปลุกข้าวโพดและถั่ว ส่วนภรรยาก็ทำงานอยู่ที่บ้าน ทำอาหาร เช็ดกวาดบ้าน ซักฟอกเสื้อผ้า เย็บปะเสื้อผ้า ดูแลสัตว์เลี้ยง ส่วนลูกคือจุ่มจุ่มก็ไปโรงเรียนทุกวัน เวลาจุ่มจุ่มอยู่บ้านก็ช่วยพ่อแม่ทำงาน กวาดดูบ้าน ซักผ้า ช่วยแม่ทำครัว รดน้ำต้นไม้ และให้อาหารสัตว์ บางทีใคร ๆ วนจุ่มจุ่มให้ทำอะไร จุ่มจุ่มก็ยินดีช่วยเหลือ เวลาอยู่โรงเรียนจุ่มจุ่มช่วยครูแจกสมุด ลบกระดานดำให้ครู จุ่มจุ่มเช็ดโต๊ะและเก้าอี้ให้ครู จุ่มจุ่มช่วยเพื่อนถือของ จุ่มจุ่มช่วยเพื่อนกวาดดูห้องเรียน ใคร ๆ ก็รักจุ่มจุ่มทั้งนั้น

จุ่มจุ่มจะนอนแต่หัวค่ำ เมื่อได้ทำการบ้านที่คุณครูกำหนดให้แล้ว ก่อนนอนจุ่มจุ่มจะสวดมนต์ตามที่พ่อแม่สอน แล้วก็นอนหลับสนิทเลยทีเดียว จุ่มจุ่มจะลุกขึ้นเมื่อได้ยินไก่ของจุ่มจุ่มขัน

เอ็ก อี เอ็ก เอ็ก แสงทองส่องเนน ตื่นเถิดคุณหนู
อย่ามัวหลับไหล ไวไวมาดู
ฟ้าสีชมพู กับความงามครัน

จุ่มจุ่มไดยินจะลุกขึ้นทันที รีบเก็บที่นอน พับผ้าห่มให้
เรียบร้อยแล้วก็เข้าห้องน้ำ ล้างหน้าสีฟัน จัดแจงหยิบกระป๋องข้าว
เปลือกและรำข้าวลงมาด้วย เดินลงบันไดมายังลานบ้าน

จุ่มจุ่มเดินมาที่เล่าไก่ พ่อไก่ แม่ไก่ และลูกไก่ ก็รีบมาหา
จุ่มจุ่มและกล่าวว่า “สวัสดิ์หนูจุ่มจุ่ม ตื่นแต่เช้าทีเดียวนะ” พ่อไก่
ทักทาย หนูจุ่มจุ่มพูดว่า “สวัสดิ์ พ่อฉันไดยินเสียงขัน ก็รีบลุกขึ้น
ชอบใจมากนะที่ปลุกฉันทุกวัน แม่ไก่บอกว่า “วันนี้ฉันออกไข่อีก
ใบแล้วละ” จุ่มจุ่มโปรยข้าวเปลือกให้ไก่กิน ไก่ชอบใจจุ่มจุ่ม ลูกไก่
วิ่งเข้ามาหาจุ่มจุ่ม จุ่มจุ่มอุ้มมันขึ้นมา มันชอบหัวลงบนมือ จุ่มจุ่ม
พูดกับลูกไก่ว่า “โตเร็วจริง อย่าไปเล่นไกลแม่ไก่นะ” แล้วจุ่มจุ่ม
ก็โปรยข้าวเปลือกให้ไก่กิน

จุ่มจุ่มเดินไปที่เล่าเปิด พ่อเปิด แม่เปิดและลูกเปิดก็วิ่ง
มาหา “ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ สวัสดิ์ หนูจุ่มจุ่ม” จุ่มจุ่มกล่าวคำสวัสดิ์
แก่เปิด แม่เปิดพูดว่า “หนูจุ่มจุ่ม ฉันออกไข่แล้วละ ใบใหญ่ด้วย
ซิ” จุ่มจุ่มก็โปรยรำให้เปิดกิน เปิดกล่าวชอบใจจุ่มจุ่ม เสร็จแล้ว
จุ่มจุ่มก็เดินออกไป ลูกเปิดวิ่งตาม จุ่มจุ่มหันมาอุ้มลูกเปิดแล้วไป
ส่งให้แม่เปิด แล้วพูดว่า “เดี๋ยวฉันจะไปโรงเรียน อยู่กับแม่เปิดนะ”
ลูกเปิดผงกหัวรับคำ

จุ่มจุ่มตรงไปที่เล่าหมู พ่อหมู แม่หมูและลูกหมู ก็วิ่งมา

หาจุ่มจุ่ม “อืด อืด อืด สวัสดิ์หนูจุ่มจุ่ม” จุ่มจุ่มพูดว่า “สวัสดิ์ รอ
เดี๋ยวจะฉันจะทำอาหารให้” จุ่มจุ่มรีบเอาหอยกกล้วยมาหั่นเป็น
ชิ้นเล็ก ๆ แล้วก็คลุกกับรำให้หมู หมูกล่าวชอบใจ จุ่มจุ่มก็เดิน
ออกจากเล้าหมู ลูกหมูวิ่งตามร้อง อืด อืด อืด จุ่มจุ่มบอกว่า “กลับ
ไปอยู่กับแม่ เย็น ๆ ค่อยไปเที่ยวกันนะ” ลูกหมูก็วิ่งไปหาแม่

จุ่มจุ่มเดินไปที่คอกวัว วัวดีใจที่เห็นจุ่มจุ่ม “มอ มอ มอ
สวัสดิ์ หนูจุ่มจุ่ม” จุ่มจุ่มกล่าวว่า “สวัสดิ์จ๊ะ” วัวกล่าวชอบใจ
หนูจุ่มจุ่มแล้วก็เดินออกจากคอกไปทางหลังบ้าน

จุ่มจุ่มรีบกลับไปรีบประทานอาหารเข้าที่บ้าน เสร็จแล้ว
ก็แต่งตัวให้ฉะฉานแล้วรีบไปโรงเรียน

จุ่มจุ่มเดินไปตามถนน สองข้างทางเป็นไร่นาทุ่งหญ้าต้นไม้
เขียวชอุ่ม นกเขาเกาะอยู่กับกิ่งไม้ส่งเสียงขันไพเราะ จู๊จูกกรู จู๊จูกกรู
และทักจุ่มจุ่ม “สวัสดิ์” บางตัวก็บินตามจุ่มจุ่ม บางตัวก็บินนำ
หน้าจุ่มจุ่ม จุ่มจุ่มกล่าวว่าสวัสดิ์กับนก แล้วร้องบอกว่า “ถ้าบินไป
ทางบ้านละก็ ส่งข่าวถึงแม่ด้วยนะ”

“นกเอ๋ย นกน้อยน้อย

บินลอยตามลมไป

บอกแม่ว่าดวงใจ

แม้อยู่ไกลละนั่งถึง”

จุ่มจุ่มมาถึงโรงเรียน พบครูก็ไหว้และกล่าวสวัสดิ์ พบ
เพื่อนก็กล่าวสวัสดิ์ จุ่มจุ่มตั้งใจเรียนหนังสือ เชื้อฟังคำสั่งสอน
ของครู จุ่มจุ่มเล่นกับเพื่อน ช่วยเหลือเพื่อนทำงาน ครูก็รักจุ่มจุ่ม
เพื่อนก็รักจุ่มจุ่ม

โรงเรียนของจุ่มจุ่มมีการประชุมนักเรียนกันในวันศุกร์ตอน

เช้า นักเรียนมารวมกันที่ห้องใหญ่ที่ใช้เป็นห้องประชุม นักเรียน
สวดมนต์แล้วครูใหญ่ก็กล่าวอบรมเด็กให้ประพฤติดี ให้รู้จักทำงาน
ให้ช่วยเหลือพ่อแม่ ทำงานบ้านและช่วยเหลือผู้อื่น ครูใหญ่ก็กล่าว
ชมเชยจุ่มจุ่มว่า เป็นเด็กดีช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยพ่อแม่ทำงาน
ที่บ้าน นักเรียนควรเอาอย่างจุ่มจุ่ม แล้วครูใหญ่ก็ติดดาวให้แก่จุ่มจุ่ม
ที่คอปกเสื้อ ทำด้วยริบบิ้นสีทองพันสลัปไปมา สีสดสวย มัน
น่ารักมาก จุ่มจุ่มภาคภูมิใจเหลือเกิน อดขำเลื่องคูนบอยๆ ไม่ได้
เพื่อน ๆ ทุกคนอยากได้ดาวทั้งนั้น ต่างก็จะทำความดีช่วยพ่อแม่
ทำงานกันจะได้มีโอกาสติดดาวอย่างจุ่มจุ่ม

พอโรงเรียนเลิก จุ่มจุ่มรีบกลับบ้านอยากจะอดดาวให้
พ่อแม่เห็นเหลือเกิน พอเดินมาได้สักหน่อยก็พบนกคอยอยู่ นก
ทักว่า “หนูจุ่มจุ่มติดอะไรนะที่ปกเสื้อ” จุ่มจุ่มก็เล่าให้ฟัง นก
ดีใจด้วย นกก็บินตามจุ่มจุ่มไปบ้าน พอถึงลานบ้าน วัวก็มารออยู่
ร้อง มอ มอ มอ หมูก็ร้อง อืด อืด อืด เป็ดก็ร้อง ก๊าบ ก๊าบ ก๊าบ
ไก่ก็กระพือปีกวิ่งนำหน้า สัตว์ต่าง ๆ ดีใจที่จุ่มจุ่มกลับบ้าน ส่งเสียง
ทักทายกันใหญ่ พอเห็นดาวสีทองก็สงสัย จึงซักถามจุ่มจุ่ม จุ่มจุ่ม
ก็เล่าให้ฟัง สัตว์ทุกตัวดีใจต่างเต้นร่ารอบจุ่มจุ่ม และร้องเพลง
พร้อม ๆ กัน

“ดาวทอง เป็นของมีค่า
จุ่มจุ่มได้มา เพราะทำความดี”

สัตว์ต่าง ๆ เต้นร่าและร้องเพลงกันอย่างสนุกสนาน พ่อ
แม่จุ่มจุ่มได้ยินก็ลงมา จุ่มจุ่มเล่าเรื่องให้ฟังและเอาดาวทองอด

พ่อแม่ พ่อแม่ของจุ่มจุ่มดีใจมาก กล่าวขอบใจสัตว์ทั้งหลายที่รัก
จุ่มจุ่ม จุ่มจุ่มก็ลาสัตว์เหล่านั้นและกลับเข้าไปในบ้านกับพ่อแม่ ไป
ช่วยพ่อแม่ทำงาน จุ่มจุ่มเอาดาวทองใส่ไว้ในกล่องเล็ก ๆ เก็บไว้
อย่างดีและก็มีมักจะเปิดกล่องดูดาวทองด้วยความภาคภูมิใจ

★ มารยาทในการกินอาหาร เช่น

ไม่ทำคำอาหารให้ใหญ่เกินไป

เมื่ออาหารยังไม่ถึงปาก ไม่อ้าปากไว้ทำ

กำลังกิน ไม่ใช้นิ้วล้วงเข้าไปในปาก

เมื่ออาหารอยู่ในปาก ไม่พูด

ไม่โยนอาหารเข้าปาก

ไม่กินอาหารทำให้กระพุ้งแก้มตุ่ย

ไม่กินพลาง สะบัดมือ (ข้อน) พลาง

ไม่กินอาหารให้หก

ไม่เลบลิ้นกินอาหาร

ไม่กินให้มีเสียง

ไม่กินเลียมือ (เลียข้อน)

ไม่กินเลียปาก

ไม่ใช้มือเปื้อนจับภาชนะน้ำ

ลงมือกินพร้อมกัน อิมพร้อมกัน

ผู้เฒ่าก่อนต้องรอผู้เฒ่าที่หลังแล้วลุกขึ้นพร้อมกัน

ระวังไม่ให้ น้ำเข้าปากและน้ำล้างมือกระเซ็น ไปถูกผู้อื่น

ลูกชายใหม่

รตา วงศ์ยังอยู่

“วี กินข้าวแล้ว พักสักครู่ แล้วจะไปช่วยปู่ข้างล่างอย่าง
เคยนะ”

“ครับ” เด็กชายมนัสวีรับคำปู่ด้วยความเต็มใจ ทุกวันอาทิตย์
เป็นเวลาหลายอาทิตย์มาแล้ว ปู่ได้ชวนหลานชายให้ช่วยกันปลูก
และดูแลต้นไม้ในบ้าน บ้านของปู่ก็มี ปู่ ย่า ลูกชาย ลูกสะใภ้ ซึ่ง
เป็นพ่อ แม่ ของหลานหญิงและหลานชาย บ้านนี้ตั้งอยู่ในเขต
บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร หรือ ก.ท.ม. นี้เอง

ปู่เป็นคนรักต้นไม้ บ้านปู่จึงมีทั้งไม้ผล ไม้ดอก และไม้ใบ
และดูเขียวชอุ่มดี ที่รั้วหน้าบ้าน ปลูกต้นมะลิวัลย์ มีดอกบานกระเจาย
เต็มต้น ส่งกลิ่นหอมรวยรินตลอดปี กับต้นลดาวัลย์ซึ่งมีดอกเป็น
พวงสีขาว กลิ่นหอมเย็นและบานสะพรั่งในฤดูหนาว

หลังจากที่ปู่หลานช่วยกันพรวนดิน รดน้ำต้นไม้ ถอนวัชพืช
และกวาดใบไม้แห้งแล้ว ก็นั่งพักกันที่ม้าไต้ต้นชมพู่ ปู่ถามว่า “วี
สังเกตเห็นป้ายปักไว้ที่เกาะกลางถนน ตามทางที่ผ่านไปโรงเรียน

ที่มีข้อความเกี่ยวกับต้นไม้บ้างหรือเปล่า” มนัสวีตอบว่า “เห็นครับปู่ เขาเขียนเป็นคำขวัญว่า ‘ต้นไม้คือเพื่อนชีวิต เจ้าดูดอากาศพิษ แทนข้า’ จริงหรือครับปู่” ปู่ยิ้มพลางตอบว่า “จริงซิหลานเอ๊ย ก็ ต้นไม้มันช่วยดูดอากาศเสีย ที่มันปะปนอยู่เยอะแยะในอากาศที่เราหายใจเข้าไปไงเล่า มันถึงเป็นพืชต่อร่างกายเรา”

ปู่เล่าต่อไปว่า “เวลานี้กรุงเทพไม่เหมือนแต่ก่อน สมัยปู่ยังเด็ก ตามถนนหนทางมีต้นไม้ปลูกสองข้าง มีต้นहुกวาง ต้นมาฮอกกานี ต้นอื่นอีก ให้ร่มเงา ผ่อนคลายความร้อน ทำให้จิตใจสดชื่น”

“ถ้าอย่างนั้น ทำไมเขาตัดเสียหมดล่ะครับปู่” มนัสวีสงสัย

“ก็กรุงเทพเป็นเมืองหลวง บ้านเมืองเจริญขึ้นมาก ผู้คนเข้ามาอยู่มากมาย รถวิ่งกันขวักไขว่เต็มถนน มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งขึ้นด้วย พ่นไอ พ่นควันเสีย อากาศมันถึงเป็นพิษ ปู่ถึงไม่ค่อยอยากไปไหน อีกไม่นานหรอกนะหลาน กรุงเทพก็จะตั้งมาครบสองร้อยปี ในปี พ.ศ. 2525 นี้แหละ”

“ปู่ครับ ที่ว่าจะช่วยกันทำกรุงเทพให้เป็นนครสีเขียว เพื่อจะได้เป็นของขวัญที่ประชาชนมอบให้ ในโอกาสครบรอบสองร้อยปี นี้อย่างไรกันครับ” มนัสวีถามตามที่ได้ฟังมา

“ก็ ก.ท.ม. เขาเชิญชวนให้ช่วยกันเร่งปลูกต้นไม้เพิ่มเติมตามที่สาธารณะ ตามถนน ตามซอยต่าง ๆ อย่างไรเล่า คนที่รู้คุณค่าของต้นไม้ก็มี ก็จะช่วยกันดูแลรักษา แต่ว่าคนที่ไม่รู้คุณค่า ซ้ำยังทำลายต้นไม้เสียอีกก็ยังมี นีซิ แม้จริง ควรจะร่วมมือกันปลูก

ดูแลให้ดีทั้งของส่วนรวมและของส่วนตัวถึงจะถูกนา” ปู่ชี้แจง

ครอบครัวของปู่เป็นชาวไทยมุสลิม ซึ่งบรรพบุรุษได้เข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นเวลาช้านานมาแล้ว ตั้งแต่รัชกาลที่ 4 แห่งราชวงศ์จักรี ปู่และย่าเกิดในสมัยปลาย ๆ รัชกาลที่ 6 ได้รับความคุ้มครองอยู่เย็นเป็นสุขมาจนทุกวันนี้

อาหารกลางวันในวันนั้น แม่และเด็กหญิงวิภาวดี ช่วยกันทำก๋วยเตี๋ยวแกง หรือก๋วยเตี๋ยวกะหรี ลอดช่องสิงคโปร์ ยาก็ช่วยด้วย เนื่องจากเด็กทั้งสองคนนี้นับถือศาสนาอิสลามจึงมีชื่อทางศาสนาว่า เด็กหญิงฟาริดา และเด็กชายอิสวาทิ แต่เมื่อไปโรงเรียนก็ใช้ชื่อภาษาไทย

หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ก็เป็นเวลาพักผ่อน พูดคุยกัน เพราะอยู่พร้อมหน้ากัน ปู่อยากให้หลาน ๆ รู้เรื่องเกี่ยวกับไทยมุสลิมและบ้านเมือง เด็กสองคนนี้ได้พอเข้าใจแล้ว ก็ชวนคุยว่า “หลานสองคนนี่เคยไปเที่ยวคลองบางกอกน้อยมาแล้วไม่ใช่รี เห็นมัสยิดที่ตั้งอยู่ริมคลองหรือเปล่า”

ย่าตอบแทน “เห็นแล้วซิ ก็ย่าเคยพาไปเยี่ยมเพื่อนย่าที่อยู่เลขสุเหร่าไปหน่อย ตอนปิดเทอมที่แล้วยังไ้เล่า ดิยังชมว่าสุเหร่านี้ใหญ่โตสวยงามดินะ”

ปู่พูดต่อไปว่า “มัสยิดหรือสุเหร่าก็มีความหมายเหมือนกัน จะเรียกอย่างไรก็ได้ ปู่จะเล่าให้ฟังว่า ในครั้งกระโน้น ในหลวงรัชกาลที่ 5 ท่านทรงทราบว่าชาวไทยมุสลิมต้องการที่ทางสำหรับสร้างมัสยิด จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดที่ดินตำบลบางกอก

น้อย แล้วทรงบริจาคพระราชทรัพย์สร้างมัสยิดขึ้นในที่นั้น ทรง
อุทิศให้เป็นสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามฝ่ายสุหนี่ ใช้สำหรับ
ทำพิธีทางศาสนา ปู่จำได้ว่าเมื่อ ร.ศ. 120 นานมาแล้วนะ”

ฟาริดาหรือวิภารดีถามปู่ขึ้นทันใดว่า “ปู่ชา ร.ศ. 120 นี่
ตรงกับ พ.ศ. อะไรคะ” ปู่อยากให้หลานค้นคว้าหาความรู้เองบ้าง
จึงแนะว่า “ถ้าหนูอยากจะทราบ ก็ไปค้นหาวิธีเทียบศักราชดูซิ
ค้นดูในห้องสมุดที่โรงเรียนก็ได้ ทราบแล้วบอกน้องด้วยนะ” แล้ว
ปู่ก็เล่าต่อ

“ใช่แต่เท่านั้น พ่อในหลวงทรงทราบว่า ที่ซึ่งทรงอุทิศ
ให้เป็นเขตมัสยิดนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะบำรุงการเล่าเรียนให้เจริญ
ขึ้น ก็ได้พระราชทานที่ดินเพิ่มเติมให้กว้างขวางขึ้นอีกเพื่อจะได้
สร้างโรงเรียนให้เป็นสาธารณประโยชน์ สำหรับเรียนหนังสือ
ภาษาไทย ภาษาอาหรับ จะได้ศึกษาพระมหาคัมภีร์กุรอานให้เข้า
ใจ เป็นหลักสำหรับประพฤติปฏิบัติต่อไป พระองค์ทรงดูแล
ทะนุบำรุงศาสนาอิสลาม ต้องถือว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณใหญ่
หลวงต่อพวกไทยมุสลิมทีเดียว” ปู่เล่าด้วยความซาบซึ้ง

มันส์วียากมีความรู้ต่อ จึงซักถามว่า “ปู่ครับพวกมุสลิมนี้
เข้ามาอยู่ในเมืองไทยกันเมื่อไหร่ล่ะครับ ที่โรงเรียนผมมีเพื่อน
ไทยมุสลิมหลายคนเหมือนกัน”

ปู่ยกถ้วยน้ำชาจิบอุ่น ๆ ขึ้นดื่มช้า ๆ แล้วตอบว่า “เข้ามา
ด้วยกันหลายชาติ หลานเอ๋ย ชาติอาหรับเข้ามาค้าขายตั้งแต่สมัย
กรุงสุโขทัยโน่น จนถึงสมัยอยุธยา เข้ามาตั้งรกรากอยู่ใกล้คลอง

ตะเคียน เข้ารับราชการก็มี ลูกหลานต่อมาบางกลุ่มก็เข้ามาอยู่ใน
กรุงเทพฯ อยู่แถวคลองบางกอกน้อย คลองบางกอกใหญ่ ย่าน
รองเมือง แถบสุรวงศ์ก็มี”

ย่าเสริมว่า “มาจากอินเดียก็มีนะ เข้ามาค้าขายในกรุงเทพฯ
นี่แหละ รับราชการก็มีบ้าง อยู่แถววัดสัมพันธวงศ์หรือวัดเกาะ
แถวสีลมก็อยู่กันมาก เพื่อนย่าก็มีอยู่แถวสีลมนั่นแหละ”

ปู่เห็นสนใจกันดีจึงเล่าต่อว่า “พวกบรรพบุรุษเป็นชาว
มะลายู ที่อยู่ทางใต้ก็มีชาวเมืองปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล
ที่เรียกกันว่า สี่จังหวัดภาคใต้ แล้วยังมีที่กระเป๋ ตรัง พังงา ภูเก็ต
ระนอง นครศรีธรรมราชอีก ที่เข้ามาอยู่ภาคกลางก็มีมากเหมือนกัน
ที่กรุงเทพฯ ก็มีที่มินบุรี หนองจอก บางกะปิ พระโขนง แถบฝั่ง
ธนาก็มีที่ตำบลบ้านสมเด็จ นอกนั้นก็อยู่กันที่อยุธยา นนทบุรี
ปทุมธานี สระบุรี นครนายก ชลบุรี เพชรบุรีด้วยนะ”

วิภาวดีพูดบ้างว่า “พูดถึงทางใต้ หนูอ่านพบในหนังสือ
พิมพ์บ่อย ๆ ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบัน สมเด็จพระ
พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเทพฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้า
ฟ้าจุฬาภรณฯ ได้เสด็จไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในสี่จังหวัดภาคใต้
หนูดูรูปมีคนมาเข้าเฝ้ามากมาย”

“นั่นซิ พระองค์ได้เสด็จไปทรงดูแลทุกข์สุขทุกปี มีหมอ
ไปช่วยตรวจรักษาคนเจ็บด้วยนะ ในหลวงทรงเอาธุระเรื่องน้ำ
เรื่องดิน ให้ราษฎรทำมาหากินดีขึ้น ย่าขอให้ทุก ๆ พระองค์ทรง
เจริญ ๆ เกออะ”

“ความจริงที่ปู่เล่ามานี้ยังไม่หมด พวกที่มีอาชีพทอผ้า
ทอไหม เย็บแห ทำอวน อยู่ในกรุงเทพฯ ที่หลังตลาดเจริญผล ที่
บ้านครัวนั้นแหละ บรรพบุรุษมาจากเขมร ที่ไปทำมาหากินอยู่ที่
พุมเรียง ในอำเภอไชยา เมืองสุราษฎร์ธานีก็มี ทำการประมง
ด้วย ที่แหลมงอบ จังหวัดตราดก็มีเหมือนกัน”

แม่กล่าวยืนยันเรื่องการทอผ้าว่า “เมื่อวันขึ้นปีใหม่ แม่
ได้รับผ้าพันคอจากคุณมารินา ที่เป็นนางพยาบาล บ้านเดิมอยู่พุม
เรียง ทอด้วยไหมฝีมือดี ใครเห็นก็ชมทั้งนั้น”

“ปู่ว่า พวกมุสลิมที่เข้ามาอยู่ในเมืองไทย ยังมีอีกนะหลาน
ไหน ๆ พูดเรื่องนี้แล้ว ก็ต้องทำให้หมด พวกที่มาจากเมืองจีน แถบ
มณฑลชินเกียงมีมุสลิมเยอะ พวกนี้เข้ามาทางเหนือ อยู่ในเมือง
เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูนก็มีบ้าง อ้อ แล้วตอนที่ในหลวงรัชกาล
ที่ 5 ท่านเสด็จต่างประเทศเป็นครั้งแรก ไปที่ชวาหรืออินโดนีเซีย
นี่ละ ท่านทรงเห็นการทำสวน ก็ทรงโปรด รับเข้ามาในพระบรม
ราชูปถัมภ์ โปรดให้อยู่รวมกันริมคลองแสนแสบในกรุงเทพฯ
พวกที่มาจากเกาะมาลัสซาร์ พอมายู่เมืองไทย เรียกเพี้ยนไปเป็น
มักกะสัน เลยกลายเป็นตำบลมักกะสันไงเล่า”

“ก๊วยเตี๋ยที่เรากินกันตอนกลางวันนี่ ย่าก็ได้วิธีทำมาจาก
เพื่อน ที่ปู่ตายายมาจากชวานั่นละ บางคนเรียกว่าก๊วยเตี๋ยยะวา
เขายังสอนให้ย่าทำยำสลัด ทำยำเต้าหู้แบบชวา ที่พ่อของหลาน
ชอบกินนักไงล่ะ”

พ่อได้โอกาสจึงคุยบ้างว่า “ผมอ่านหนังสือทราบว่ มุสลิม

ที่อาศัยอยู่ในเมืองไทยนี้มีไม่น้อยนะครับ ประมาณ 5 ล้านคน ส่วนใหญ่ก็อยู่ที่ 4 จังหวัดภาคใต้ มีมัสยิดรวมกันทั่วประเทศ ทั้งขนาดเล็กขนาดใหญ่ประมาณ 3,000 แห่ง ที่ปัตตานีมีมากกว่าเพื่อน”

แม่ถามขึ้นว่า “แล้วตอนสมโภชกรุงเทพ 200 ปี นั้น ชาวไทยมุสลิมจะทำอะไรกันบ้างล่ะคะ”

ปู่ตอบว่า “ได้ยินมาว่า ศาสนิกทุกศาสนาที่มีอยู่ในเมืองไทย จะชุมนุมสวด หรือว่าทำพิธีทางศาสนาเพื่อความสวัสดิมงคล พวกเราไทยมุสลิมก็คงจะไปนมัสลิด ละหมาดแล้วขอพรจาก พระองค์อัลเลาะห์ พระผู้เป็นเจ้า ให้ทรงพระมหากรุณาธิคุณ และ เมตตาคุณ ปกป้องผืนแผ่นดินไทย ค้ำครองราชวงศ์จักรี ให้คนไทยทั้งปวงอยู่เย็นเป็นสุข ให้เมืองไทยเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ท่าน จุฬาราชมนตรีก็คงจะกล่าวปราศรัยด้วย ส่วนอย่างอื่นนั้น อะไรที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมก็คงทำได้ อย่างเช่นมอบเงินบำรุง โรงพยาบาล อย่างนี้แหละ”

ย่ากล่าวในที่สุดว่า “ฟาริดาและอิสวาดีหลานรัก เจ้าทั้งสองเป็นไทยโดยกำเนิด พวกเราชาวไทยมุสลิมนั้นต้องเคร่งครัด ประพฤติปฏิบัติตามทางศาสนาให้มั่นคง ท่านศาสนานะบี มุฮัมมัด ได้กล่าวไว้ว่า มุสลิมนั้นเกิดในแผ่นดินไหน ก็ให้ตายเพื่อแผ่นดินนั้น ท่านสอนให้เป็นผู้กล้าหาญเสียสละ จงรักภักดีต่อบ้านเมือง ต่อพระมหากษัตริย์ ให้เชื่อสัตย์ต่อแผ่นดินเกิด แล้วเราต้องสามัคคีปรองดองกันในหมู่ไทยทั้งชาติ เวลานี้หลานยังเป็นเด็ก ก็ต้องตั้งใจเล่าเรียน พยายามใฝ่หาวิชาความรู้ โตขึ้นจะได้ทำงาน

ให้เป็นประโยชน์ เวลานี้ถ้ามีโอกาสทำประโยชน์ให้ส่วนรวมก็ให้
ทำเถิด แล้วก็รู้จักอ่อนน้อมเชื่อฟังผู้ใหญ่ ครูบาอาจารย์ด้วย”

วิภาวดีและมนัสวี เด็กไทยมุสลิมสองพี่น้อง รู้สึกอบอุ่น
ใจ ที่มีปู่ย่า พ่อแม่ให้ความรัก ให้ความรู้ เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน
ตักเตือน เอาใจใส่อยู่เสมอ และสำนึกในบุญคุณของบ้านเมือง ที่
ให้การปกป้องคุ้มครอง และความเป็นธรรมแก่บรรพบุรุษของเขา
เช่นเดียวกับไทยมุสลิมอื่น ๆ ทั้งปวงที่เข้ามาอาศัยอยู่ในผืนแผ่นดิน
ไทย ได้ทำมาหากินมีความสุขสืบมาช้านาน

เขาทั้งสองก็เป็นพลเมืองไทย ต้องทำตนให้เป็นพลเมือง
ดีอย่างบรรพบุรุษ และจะต้องสืบสายไทยต่อ ๆ กันไปอย่างไม่มี
ที่สิ้นสุด

★ เรื่องที่ใช้ไม้ชำระฟันหรือถูฟันนี้

1. ทำให้ฟันสะอาด
2. ทำให้ปากไม่เหม็น
3. ทำให้เส้นประสาทบริเวณคอดัด
4. ทำให้เสมหะไม่หุ้มอาหาร
5. ทำให้กินอาหารมีรส

คุณธรรมของไทย

ฐปะนีย์ นาคกรรพ

ภาษาใช้สื่อสาร	กอบกิจการเรื่องนานา
ภาษาอวยวิชา	ได้เรียนรู้ชั่วนิรันดร์
ภาษาสืบทอดทัศน	วัฒนธรรมนำสุขสันต์
ภาษาเชื่อมสัมพันธ์	พี่น้องไทยให้เกลียวกลม
ภาษาเสริมอาชีพ	ชนเร่ร่อนทรัพย์สะสม
ภาษาพารัณมัย	แต่งวรรณกรรมนำให้เพลิน
ภาษาเสริมความคิด	จรโลงจิตและชวนเชิญ
ให้เห็นทางดำเนิน	สู่วิถีอันดีงาม
ภาษาถ่ายทอดธรรม	จิตขึ้นนำละสิ่งทรม
ภาษาตัดสินความ	เพื่อยุติธรรมล้ำค่าคุณ
ภาษาคราสังสรรค์	ร้องเพลงกันไม่หันเห
เพลงไทยไพเราะหนุน	ชนรักถิ่นถวิลหวัง
ภาษาคุณค่าเลิศ	สิ่งประเสริฐยืนจีรัง
ไทยรวมร่วมพลัง	เทิดภาษาคู่ฟ้าดิน

ผู้ทรง ตาข่ายเหล็ก

สถาพร มาลีเวชพงศ์

เมืองไทยสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นั้น การคมนาคมมีทั้งทางบก ทางน้ำ ทางนำใช้เรือเป็นสำคัญ ทางบกมีทั้งเดิน คานหาม รถม้า รถเจ๊ก (รถที่ลากโดยคนจีน) รถมราง รถมยนต์ หรือสัตว์พาหนะชนิดต่าง ๆ

รถราง คือรถที่แล่นไปบนรางนั้นเกิดขึ้นในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยทรงอนุญาตให้นายจอห์น ลอฟตัส ฝรั่งชาติเดนมาร์ก รับสัมปทานจัดรถรางตามถนนเจริญกรุง เพราะถนนสายนี้มีคนสัญจรไปมามาก เนื่องจากไปถึงท่าเรือที่ถนนตก มีห้างฝรั่งและสถานกงสุลตั้งอยู่หลายแห่ง นายลอฟตัส เมื่อคิดคาดผลกำไรอย่างดีแล้วก็เริ่มวางรางจากบางคอแหลมถนนตก มาถึงพระบรมมหาราชวัง เมื่อถึง 22 กันยายน 2431 ก็เปิดเดินรถรางได้เป็นครั้งแรก โดยใช้ม้าลาก 4 ตัว เรียกหนึ่งพวง รถรางของนายลอฟตัส มีคนนิยมเพราะนั่งสบายไม่กระโดดกระเดกเหมือนรถม้าหรือรถเจ๊ก เพราะถนนเจริญกรุงนั้นสร้างมาแต่สมัย

รัชกาลที่ 4 ปี 2404 มาถึงตอนนี้ 2431 ทрудโทรมมากจริงจึงวิ่งไม่สะดวก บางแห่งมีหลุมเป็นบ่อใหญ่ ๆ ก็มี เมื่อมานั่งรถรางของนายลอฟตัส จึงสบายมากเพราะวิ่งตามราง คนสบายแต่ม้าสิ่ย์ เพราะวิ่งลากรถรางกลับไปกลับมา แม้จะมีม้าเปลี่ยนก็ทนไม่ไหว ถนนนี้ยาวประมาณ 10 กิโลเมตร นายลอฟตัสอ้วนขึ้นแต่ม้าผอมตายเป็นอันมาก

ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จไปขึ้นรถรางของนายลอฟตัส โดยปลอมพระองค์เหมือนคนสามัญทั่วไปเสด็จขึ้นไปชั้นหนึ่งไม่มีใครสังเกต เมื่อพนักงานเก็บเงินมาเก็บเงิน ปรากฏว่าไม่มีเงินเพราะทรงลืมนำติดพระองค์ไป จึงตรัสว่า ขอไปด้วย นายคนเก็บเงินดูเหมือนจะชื่อ นายพันถามว่าจะไปลงไหน ตรัสว่า จะไปลงถนนตก นายพันว่าต้องเสีย 1 สลึง ตรัสว่า ไม่มี นายพันว่า ไม่เสียสต่างค์ไม่ได้เพราะผิดระเบียบ ตรัสว่า เถอะนำขอไปด้วยคนไม่มีใครรู้หรอก นายพันว่าไม่ได้ ผิดระเบียบ ถ้าไม่จ่ายเงินก็ต้องลง ตรัสว่าขอไปด้วยเพราะไม่มีจริง ๆ ลืมเอามา เนื่องจากรีบออกจากบ้าน เมียเขาลืมเอาสต่างค์ใส่ไว้ให้ นายพันจะเอาให้ได้ถ้าไม่จ่ายก็ต้องลง ตรัสว่า ฉันไม่มี พรุ่งนี้จะเอามาให้ นายพันว่า ไม่ได้ดอกพ่อคุณ ให้ไปไม่ได้จริง ๆ ผิดระเบียบ ตรัสว่า แต่ฉันต้องไปถนนตกให้ได้ นายพันก็ไม่ยอมทำเฉย ในหลวงท่านก็ไม่ยอมเถียงกันใหญ่ พอดีมีหญิงคนหนึ่งนั่งมาในรถชั้น 2 คันเดียวกันนั้น (รถรางคันเดียวแบ่งที่นั่งออกเป็น 2 ชั้น ชั้น 1 กับชั้น 2 เสียค่าโดยสารไม่เท่ากัน) จำ

พระองค์ได้เพราะเคยเห็น จึงเรียกนายพันไปเอาสตางค์บอกว่าจะเสียให้แทน เมื่อนายพันได้เงินแล้วเรื่องจึงสงบลง

แต่มันไม่จบแค่นั้นเมื่อรถวิ่งไปได้สักพักหนึ่งยังไม่ถึงถนนตกดี รถม้าพระที่นั่งก็ขับตามมา ทุกคนในรถรางจึงต้องมองกลับไปดูพร้อมทั้งนายพัน และร้องว่า ในหลวงเสด็จ รถรางหยุดวิ่งเพื่อให้รถพระที่นั่งผ่านไป แต่รถพระที่นั่งไม่เลยไปกลับมาจอดเทียบรถราง พร้อมกับมีเจ้าหน้าที่มาทูลเชิญเสด็จกลับ พระเจ้าอยู่หัวจึงเสด็จลงจากรถรางไปประทับรถม้าพระที่นั่ง แล้วรถม้าพระที่นั่งก็กลับพระบรมมหาราชวัง

ในตอนนั้นคนในรถต่างตกใจใหญ่ โดยเฉพาะนายพันถึงกับตาเหลือกตกตะลึง เกิดรู้ขึ้นมาได้ว่าผู้ที่ตนทะเลาะเะอะอยู่เมื่อกี้คือเจ้ามหาชีวิต นายพันมือเท้าอ่อน เหงื่อโซมกาย ทำอะไรไม่ถูก เจ็บใจตัวเองที่เกิดมาทั้งที่จำเจ้าชีวิตของตนไม่ได้ เลยร้องไห้โฮอยู่ตรงนั้นเอง น่าสงสารจริง ๆ นายพันคิดว่าคราวนี้คงตายแน่ เล่นกับใครไม่เล่นไปเล่นกับเจ้าชีวิต กลับบ้านก็คิดว่าอย่างไรเสียคงไม่รอดแน่

รุ่งเช้าตำรวจมาสืบหาตัวนายพัน แล้วจับกุมตัวไป นายพันหน้าซีดเหมือนคนตาย ก่อนไปส่งลูกเมียร่ำลาเพื่อนฝูงเป็นการใหญ่ บอกว่าคงตายแน่คราวนี้ โทษของตนตายสถานเดียว ไม่มีทางลดหย่อนผ่อนโทษได้เลย เพราะไปทะเลาะกับเจ้าชีวิตและไล่พระองค์ลงจากรถ เป็นการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพอย่างร้ายแรง ตำรวจพานายพันเข้าเฝ้าถึงท้องพระโรง นายพันเป็นลมแล้วเป็น

ลมอีก ล้มลุกคลุกคลานเข้าไป มืออ่อนเท้าอ่อน ตำรวจต้องช่วยพยุงเข้าไป พอเข้าไปถึงนายพันถวายบังคมทำทางเอนงะ กราบทูลเพียงอย่างเดียว คือขอพระราชทานชีวิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทอดพระเนตรเห็นนายพันก็ตรัสว่า มึงโทษถึงประหารกูเป็นเจ้าเหนือหัวมึงแท้ ๆ มึงยังทำกับกูได้ถึงเช่นนี้ มึงจะเก็บเงินกูก็จะให้ แต่เผอิญกูลืมเอาไป ขอผัดก่อนก็ไม่ได้- คนอย่างมึงอยู่ไปก็รกรกแผ่นดิน

แล้วตรัสเรียกมหาดเล็กให้นำถุงมาถวาย ต่อจากนั้นก็ตรัสเรียกนายพันเข้าไปใกล้ แล้วตรัสว่า เอาเอาถุงนี้ไป ถ้าเมืองไทยมี **คนทำงานตามหน้าที่อย่างมึงมาก ๆ บ้านเมืองก็เจริญ** เมื่อนายพันรับถุงไปแล้ว ก็ตรัสสั่งให้นำตัวออกไป นายพันนึกในใจว่าเขาคงเอาเราไปประหารแน่ เพราะตอนนี้ไม่คิดเรื่องอื่นเลยนอกจากเรื่องตาย เดินกระปลกระเป๋าสลัดตามตำรวจออกมานอกวัง พอพันตำรวจก็บอกว่ากลับบ้านได้ นายพันแปลกใจว่า เอะทำไมให้กลับบ้าน เมื่อตำรวจกลับไปแล้ว ก็นึกถึงถุงที่ได้รับพระราชทานมา แต่พระหัตถ์พระองค์ท่านขึ้นได้ จึงแก้ปากถุงดูเห็นเป็นเงินจึงเทออกดูนับได้ทั้งหมดซั้งหนึ่งพอดี นายพันยิ้มออกมาได้ ทรวดตัวลงนั่งตรงนั้นเอง บ่ายหน้าไปทางที่ประทับในหลวงแล้วกราบถวายบังคมสามครั้งด้วยความระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นเหลือ แล้วเดินยิ้มกลับบ้านไป

พูดถึงการเสด็จประพาสโดยปลอมพระองค์เป็นราษฎรสามัญไปโดยลำพังพระองค์ เพื่อทรงตรวจดูทุกข์สุขของราษฎร

ของพระองค์ ด้วยพระองค์เอง นั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงกระทำอยู่เสมอจนเป็นที่รักเคารพบูชาของประชาชนโดยทั่วไป จึงเป็นส่วนหนึ่งที่พระองค์ทรงได้รับพระนามว่า “พระปิยมหาราช” เพราะเมื่อเสด็จที่ไหนย่อมทรงสร้างความสุขแก่ประชาชน ณ ที่นั้น ๆ เสมอ

หนังสืออ้างอิง

1. ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์ เมืองไทยในอดีต กรุงเทพมหานคร-พิมพ์ 2520
2. เพิ่มศักดิ์ วรรณยางกูร เมืองไทยในอดีต วัฒนาพานิช 2503
3. ประพัฒน์ ตริณรังค์ เกร็ดประวัติศาสตร์ไทย อุดมศึกษา 2507

เพลงไทยโบราณ

ทวนศรี ถมั่งรักษ์สัตว์

(ภาพฉบับ 16)

เด็กเด็ก ชาวไทยทั้งหลาย นื่องน้อยหญิงชาย
ได้อยู่สบายช้านาน
บนแผ่นดินไทยไพศาล สยามคือบ้าน
ถิ่นเกิด เมืองนอนของไทย
นื่องเอ๋ย เคยคิดบ้างไหม? ด้วยเหตุอันใด
ชาติไทยจึงอยู่ยืนยง
สยามประเทศยังคง อยู่คู่ไตรรงค์
ดำรงเอกราชสืบมา
หลายร้อยพันปีหนักหนา ชาติไทยอยู่มา
ไม่เคยเป็นข้าแก่ใคร
ประวัติศาสตร์ชาติเราแจ่มใส ควรภาคภูมิใจ
รำลึกพระคุณบูชา
ผู้นำไทยแต่เดิมมา บรรพไทยหาญกล้า
รักษาถิ่นทองของไทย

สละชีพเนื้อเลือดหลังไหล แลกแผ่นดินไว้
ให้ลูกหลานเหลนสืบมา
น้องน้อยพึงจำไว้หนา สิ่งสำคัญกว่า
อื่นใดคือชาติไทยเรา
“ชาติ” หมายถึงใครกันเล่า หมายถึงตัวเรา
ชาวไทยในถิ่นแหลมทอง
เกิดร่วมแผ่นดินทั้งผอง ร่วมกษัตริย์ปกครอง
ร่วมรัฐร่วมธงไตรรงค์
ร่วมเป็นร่วมตายอาจอง ร่วมเจตจำนง
ร่วมภาษา ศาสน์ วัฒนธรรม
นี่แหละคือความหมายคำ ว่า “ชาติ” จงจำ
ใส่ใจไว้ให้จงดี
อันว่าชาติของเรานี้ เรามีน้ำที่
หวงแหนพิทักษ์รักษา
แม่น ใครย้ายบิ่ทา หรือมีเจตนา
มุ่งร้ายทำลายฉันทไฉน
จงกำจัดให้สิ้นไป เสียนหนามอย่าให้
มีได้ในแผ่นดินเลย
ตัวน้องนั้นน้อยอันง่อย เร่งเรียนน้องเอ๋ย
ศิลปวิทยามากมาย
ขยันหมั่นเพียรชวนชวย ศึกษาเอาไว้
เติบโตใหญ่ได้หาเลี้ยงตัว

ช่วยชาติอีกทั้งครอบครั	อย่าชักข้ามัว
เวลาไม่ค่อยทำใคร	
เอ๋ยถึงไตรรงค์ไทย	สามสี่สดใส
ห้าริ้วน้ำเงินขาวแดง	
ความหมายนั้นน้องจงแจ้ง	เลือดไทยไหลแรง
สีแดง สีขาวศาสนา	
น้ำเงิน คือองค์กษัตรา	เป็นปิ่นนครา
รวมไทยให้สามัคคี	
ไตรรงค์เป็นเกียรติเป็นศรี	ห้ามทำร้าย
มิไว้เทอดทูนบูชา	
อีกเพลงชาติไทยนั้นหนา	ควรจะถ้วนหนา
บ่งบอกชาติไทยธำรง	
ยืนเพลงชาติไทยยืนตรง	เคารพทั้งธง
และเพลงชาติสิ่งสำคัญ	
อนึ่งสูงสุดสถาบัน	พระมหากษัตริย์นั้น
มีเพลงสรรเสริญพระบารมี	
ยืนเพลงเคารพทุกที	ถวายความภักดี
พระบารมีปกเกล้าชาวไทย	
พระเมตตาคุณนั้น ไชว	ทราบซึ่งตรึงใจ
ยิ่งใหญ่มากรับรำพัน	
พึงรำลึกไว้ให้มั่น	ชาวไทยทั้งนั้น
โชคดีที่มีในหลวง	

มิ่งขวัญราษฎร์ทั้งปวง	ไอ้พระทรงห่วง
เสด็จเยี่ยมทุกข์สุขทั่วไทย	
คงคอยขุนเขาลำเนาไพร	อดสำห้เสด็จไป
ทรงแก้เรื่องร้อนผ่อนคลาย	
พระกรุณามิรู้เหือดหาย	ตราครุฑรำวราย
เหนือใต้ออกตกววง	
กลางที่กล้าแดดกล้าฝน	มิเคยทรงบ่น
แม่เหน็ดเหนื่อยพักตร์หม่นหมอง	
สงสารพระร่มโพธิ์ทอง	ทั้งสององค์ต้อง
ลำบากอีกสักกี่ปี	
อีกองค์พระราชชนนี	เสด็จทั่วปฐพี
นำแพทย์รักษาราชบุตร	
ผู้ป่วยเจ็บมาหน้าสลอน	ทรงดับทุกข์ร้อน
ห่อนเกรงอันตรายใดใด	
พระพี่นางโดยเสด็จไป	เด็กเด็กแถมใส
พระราชทานสิ่งของทั่วกัน	
พระบรมโอรสาธิราชนั้น	พระทรงบาคับ
มุ่มมั่นรองบาทราชบิดร	
พระวรชายาดวงสมร	ตามเสด็จบจร
ทรงงานแทนชนกชนนี	
ยังทูลกระหม่อมทั้งสองศรี	บรมราชกุมารี
ทรงตามรอยเบื้องยุคลบาท	

ควรเราชาวไทยทั้งชาติ	ภักดีมีขาด
สำนักในพระเมตตา	
เร่งสนองพระมหากรุณา	ช่วยกันพัฒนา
บ้านเมืองรุ่งเรืองจำเริญ	
มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่าเพอ	มัวกอบโกยเกิน
โกงกินเห็นแต่แก่ตัว	
มีอาย มีเกรง ห่อนกลัว	บาปกรรมทำชั่ว
จักพาชาติสูญเสื่อมสลาย	
ตัวอยู่ได้ ชาติตาย?	ชาวไทยจักหมาย
เคารพธงชาติที่ไหน?	
ถาจักร้องเพลงชาติไทย	ให้ใครฟังได้
พึงสำเหนียกไว้จงดี	
ขอจบคำกล่าวเท่านั้น	ขอลาไปที
โอกาสหน้าม่พบกัน	

★ เพื่อนเทียมมีลักษณะดังนี้

1. ปอกลอก
2. ดิแต่พูด
3. คอยประจบ
4. ชักชวนในทางเสียหาย

ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง

กณิต พุทธิรัตน์

คนในสมัยโบราณมีความกลัวฟ้าร้องฟ้าแลบกันมาก และมีความเชื่อต่าง ๆ กัน เช่นชาวกรีกและโรมันโบราณเชื่อว่า ฟ้าร้องเป็นเสียงแห่งความโกรธของเซอุส หรือจูปีเตอร์ เทพเจ้าแห่งฝนฟ้าอากาศ ชาวออร์เวโบราณเชื่อว่า ฟ้าแลบฟ้าร้องเกิดขึ้นเมื่อทอร์เทพเจ้าของเขาแกว่งค้อนที่ทรงอำนาจ ของไทยเราเชื่อว่า ฟ้าแลบคือแสงแก้ววิเศษที่นางเมขลาหัวหน้านางฟ้าบนสรวงสวรรค์แกว่งล่อรามสูรยักษ์เกรตนหนึ่งที่ชอบไปรังแกเหล่านางฟ้า และเสียงฟ้าร้องเปรี้ยง ๆ นั้นเป็นเสียงที่รามสูรขว้างขวานวิเศษออกไปด้วยความโกรธแค้นที่นางเมขลาขัดขวาง แต่นางเมขลาก็มีได้รับอันตรายใด ๆ เพราะมีแก้ววิเศษป้องกันตัว ในปัจจุบันนี้ได้มีการศึกษาเรื่องราวของฝนฟ้าอากาศมากขึ้น และรู้เรื่องราวของฟ้าแลบฟ้าร้องดีขึ้น จึงไม่มีใครเชื่อเรื่องดังกล่าวนั้น

จากการศึกษาค้นคว้าของนักวิทยาศาสตร์พบว่าประจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในก้อนเมฆเป็นมูลเหตุโดยตรงของการเกิดฟ้าแลบ เวลา

เราเอาวัตถุสองชนิดขัดสีกัน เช่นเอาผ้าสักหลาดถูหวีพลาสติก
หรือจะมีอำนาจดูดขึ้นกระดาษเล็ก ๆ ได้ เราพูดว่าหวีถูกทำให้เกิด
อำนาจไฟฟ้าหรือทำให้มีประจุไฟฟ้า ประจุไฟฟ้ามีสองชนิด เรา
ให้ชื่อว่าประจุบวก (+) พวกหนึ่ง ประจุลบ (-) อีกพวกหนึ่ง
ประจุที่เหมือนกันคือประจุบวกเหมือนกัน หรือประจุลบเหมือน
กันจะผลักรัน ประจุต่างชนิดกันคือประจุบวกกับประจุลบจะดูด
กัน เมื่อวัตถุที่เป็นของแข็งถูกทำให้มีประจุไฟฟ้า วัตถุนั้นจะมี
ประจุอยู่เพียงตามผิวหน้าเท่านั้น แต่เมื่อก่อนเมฆถูกทำให้มีประจุ
ไฟฟ้า เมฆหมดทั้งก้อนจะมีประจุไฟฟ้าอยู่เต็ม เมฆที่เราเห็นอยู่
ในท้องฟ้าั้นประกอบด้วยละอองน้ำเล็ก ๆ เป็นจำนวนมาก ประจุ
ไฟฟ้าจะมีอยู่ที่ผิวของละอองน้ำเหล่านั้นทุกละออง ดังนั้นก่อน
เมฆจึงมีประจุไฟฟ้าที่มีกำลังสูงมาก เมื่อเมฆที่มีประจุกำลังสูง
มากนี้เข้าไปใกล้ประจุไฟฟ้าชนิดตรงข้าม ก็จะมีผลเกิดเป็นประกาย
ไฟขนาดใหญ่ขึ้น ประกายไฟนี้แหละที่เราเรียกว่า **ฟ้าแลบ** หรือ
เมื่อเมฆที่มีประจุไฟฟ้านี้เข้าไปใกล้พื้นดิน มันจะเหนี่ยวนำพื้นดิน
ให้มีประจุไฟฟ้าตรงกันข้ามขึ้น อากาศที่คั่นอยู่ระหว่างเมฆกับ
พื้นดินก็จะทำหน้าที่เป็นฉนวนคอยต้านทานไม่ให้ประจุไฟฟ้าต่าง
ชนิดกันเข้ารวมกัน แต่ประจุที่เกิดขึ้นที่ก่อนเมฆนั้นทวีมากขึ้น
เรื่อย ๆ จนมีกำลังสามารถเอาชนะความต้านทานของอากาศได้
ประจุไฟฟ้าก็จะไหลฮวบเดียวเข้าหากันทันที เกิดเป็นประกาย
ฟ้าแลบขึ้น ขณะที่ฟ้าแลบผ่านอากาศไปนี้ มันจะทำให้อากาศที่
อยู่ในเส้นทางของมันร้อนขึ้น การทำให้ร้อนขึ้นอย่างฉับพลันนี้

เป็นเหตุให้อากาศขยายตัวอย่างรุนแรง อากาศที่อยู่ห่างออกไปจะถูกดูดเข้าไปในช่องว่างเล็ก ๆ นั้น กระบวนการนี้ทำให้เกิดคลื่นอากาศอย่างใหญ่ขึ้นมีผลเป็นเสียงฟ้าร้อง จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้อาจสรุปได้ดังนี้ ฟ้าแลบคือการปล่อยกระแสไฟฟ้าระหว่างส่วนหนึ่งกับอีกส่วนหนึ่งของเมฆก้อนเดียวกัน หรือระหว่างเมฆสองก้อน หรือระหว่างเมฆกับพื้นดิน หรือระหว่างเมฆกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่บนพื้นดิน ฟ้าร้องก็คือเสียงที่เกิดขึ้นเมื่ออากาศถูกรบกวนโดยฟ้าแลบ

ฟ้าแลบและฟ้าร้องเกิดขึ้นพร้อมกัน แต่เนื่องจากแสงไปได้เร็วกว่าเสียงมาก แสงไปได้วินาทีละ 186,000 ไมล์ เสียงไปได้เร็วเพียงนาทิละ $\frac{1}{5}$ ไมล์เท่านั้น แสงของฟ้าแลบจึงมาถึงตา ก่อนที่เสียงจะมาถึงหู เราจึงเห็นฟ้าแลบก่อนได้ยินเสียงฟ้าร้อง เมื่อเราเห็นแสงฟ้าแลบแล้ว รออีก 5 วินาทีจึงได้ยินเสียงฟ้าร้อง ก็แสดงว่าฟ้าแลบฟ้าร้องเกิดห่างจากที่เราอยู่ประมาณ 1 ไมล์

ในปีหนึ่ง ๆ จะมีฟ้าแลบเกิดขึ้นในบรรยากาศทั่วโลกประมาณ 2,000,000,000 ครั้ง ฟ้าแลบที่เกิดขึ้นระหว่างก้อนเมฆไม่ทำให้เกิดความเสียหายใด ๆ แก่โลก เพราะพลังงานไฟฟ้าจะกระจายออกไปในอากาศ แต่ฟ้าแลบที่เกิดขึ้นระหว่างก้อนเมฆกับพื้นดินมีอันตรายมาก มักจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินมาก ในสหรัฐอเมริกาเพียงประเทศเดียวจะมีคนถูกฟ้าผ่าตาย 1 คน บาดเจ็บ 4 คน ทุก ๆ วัน สายฟ้าที่ไหลผ่านตามต้นไม้ ตึก สิ่งก่อสร้างหรือคน เราพูดว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นถูกฟ้าผ่า สายฟ้าแลบ

นั้นจะทำลายสิ่งที่มีน่าน้ำนั้นทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ดีถ้าเราใช้ตัวนำไฟฟ้าที่ดี เช่นสายลวดทองแดงโยงจากยอดสูงสุดของอาคารลงสู่พื้นดิน ไฟฟ้าจะลงตามสายลวดทองแดงสู่พื้นดิน จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายใด ๆ แก่อาคารนั้น เครื่องมือที่กล่าวนี้เรียกว่าสายล่อฟ้า ติดไว้ตามอาคารสำหรับป้องกันฟ้าผ่า

ในประเทศไทยเราไม่มีสถิติว่ามีการสูญเสียชีวิตทรัพย์สินจากสายฟ้าแลบปีละเท่าไร แต่เราก็เคยได้ยินหรือได้ทราบจากหนังสือพิมพ์เสมอ ๆ เช่น ในขณะที่เกิดฝนฟ้าคะนอง ชาวนากับลูกชายได้ไปหลบฝนอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ ฟ้าได้ผ่าต้นไม้ใหญ่นั้น ชาวนากับลูกชายถูกฟ้าผ่าตายไปด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทราบว่าจะปฏิบัติตัวอย่างใดจึงจะปลอดภัยที่สุด สถานที่ที่ปลอดภัยดีที่สุกก็คืออาคารที่ติดสายล่อฟ้าป้องกันฟ้าผ่าไว้ หรืออาคารที่มีโครงสร้างเป็นเหล็ก เช่นสถานีรถไฟหัวลำโพง ในสหรัฐอเมริกามีคนเก็บสถิติไว้ว่า ตึกสูงระฟ้าในนครนิวยอร์ก ถูกฟ้าผ่าปีหนึ่ง ๆ 30-48 ครั้ง แต่ไม่มีใครได้รับอันตราย เพราะโครงสร้างภายในตึกเป็นโครงเหล็ก ในขณะที่มีฝนฟ้าคะนอง แม้เราจะเข้ามาอยู่ในอาคารแล้วก็ตาม เราต้องไม่อยู่ที่ช่องประตูหน้าต่างที่เปิดไว้ ไม่แตะต้องสิ่งที่ติดตั้งประจำไว้ที่บ้าน เช่น ท่อน้ำ สายไฟ โทรศัพท เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถนำสายฟ้ามาสู่ตัวเราได้

ไม่หลบอยู่ใต้ต้นไม้ที่ขึ้นโดดเดี่ยว

ไม่อยู่บนเนินดินหรือสถานที่ที่โผล่สูงเด่น

ไม่ทำงานในกลางทุ่งโล่ง

ไม่อยู่ใกล้รั้วสวนหนามหรือรั้วสังกะสี

ไม่ไปว่ายน้ำเล่นในขณะมีฟ้าคะนอง

ไม่ทำ

ในขณะที่มีฝนฟ้าคะนอง

รีบเข้าไปอาศัยอยู่ภายในอาคารบ้านเรือน
เท่าที่จะเป็นไปได้

อาศัยอยู่ในรถยนต์ยังปลอดภัยดีกว่าอยู่
ในที่โล่ง

ทำ

เมื่อมีฝนฟ้าคะนอง การปฏิบัติอย่างไรจึงจะปลอดภัย
จากถูกสายฟ้าแลบหรือถูกฟ้าผ่า

อาศัยอยู่ใต้หน้าผาหรือเพิงที่ยื่นออกมา

ถ้าพายุฟ้าคะนองรุนแรงมากไม่มีที่อาศัย
อื่นอยู่ใกล้เคียงให้ล้มตัวนอนในร่องคูหรือ
ที่ลุ่ม

ปณิธาน ของเด็กไทย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ประพันธ์

จิรศักดิ์ สัทธิรัตน์ วาดภาพ

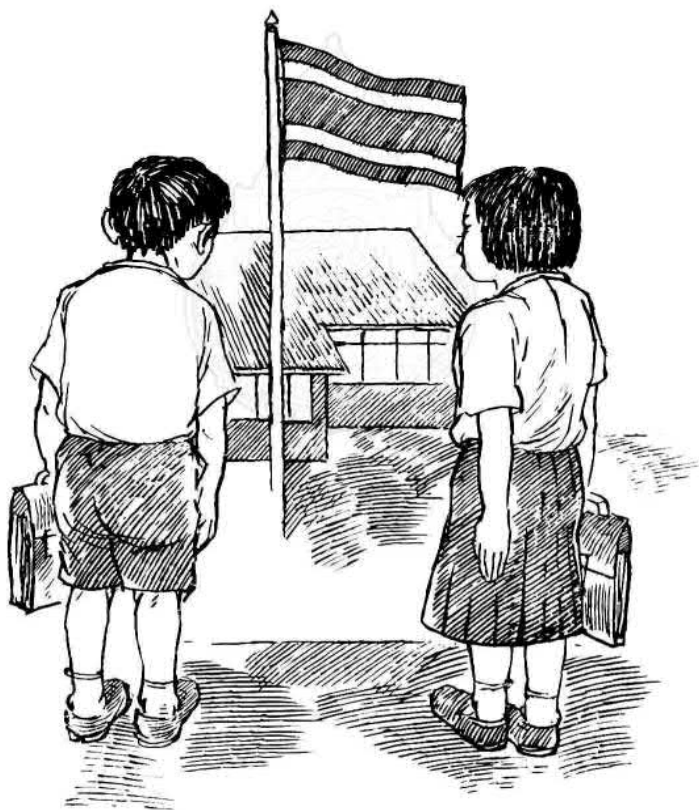

อ้า!กรุงรัตนโกสินทร์
พิศเพียงเวียงอินทร์เอี่ยมศรี
เจริญมาครบสองร้อยปี
ไทยหัวธานีปรีดา

เราเหล่าเด็กไทยรักชาติ
มุ่งมาดทะนุไทยให้สง่า
ธำรงเอกราชวัฒนา
คูบรรพชนกล้าเกรียงไกร

เทิดทูนองค์พระมหากษัตริย์
เฉกฉัตรร่มเกล้าทุกสมัย
เทิดพระพุทธานุภาพ
เป็นหลักทางใจมั่นคง

เวร ย่อมระงับชั่วพยาธ
ไม่จองเวร นโม

ยึดมั่นคุณธรรมนำชีพ
คุณดวงประทีปสูงส่ง
การคิดพูดทำดำรง
ข้อตรงต่อธรรมนำสราญ

พิทักษ์แผ่นดินถิ่นเกิด
ประเสริฐแหล่งสิน ไพศาล
ป้องกันศัตรูรุกราน
แม่ต้องวายปราณยอมพลี

ปณิธานมุ่งมั่นสรรค์สร้าง
 แนวทางอนาคตสดใส
 บำเพ็ญคุณงามความดี
 สมที่เกิดมาเป็นไทย

เทิดบรมราชจักรีวงศ์
พระบารมียิ่งใหญ่
สืบทอดวัฒนธรรมไว้
ประชาธิปไตยจรรูญ

เดชะพระสยามเทวา-
 ทอนทุกข์สุขเสริมเพิ่มพูน
 ขอพระไตรรัตน์เรื่องฤทธิ
 ให้ไทยสุขขึ้นคั่นวัน

ธิราชรักษาไอศุรีย์
 เพื่อไทยไพบุลย์นรินทร์
 ประสิทธิ์พรหมสังขวัญ
 สามัคคีธรรมมั่นเทอญ

บุ๊กรัก

ดร. ประเทิน มหำพันธ์

1

วันนั้นเป็นวันทดสอบวิชาภาษาไทย เอื่อยทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร เธอหัวเสียมาตั้งแต่เริ่มลงมือทำข้อสอบแล้ว ทั้งนี้เนื่องจาก “ปึกปึก” ปากกาถู่มือที่แสนรักได้หายไป แม้คุณครูจะให้ยืมปากกาอย่างดีมาเขียน หต่เอื่อยก็เขียนไม่ได้ตั้งใจ เหมือนกับเขียนด้วย ปึกปึก

ปึกปึก เป็นปากกาลูกกลิ้ง มีไส้ 3 ไส้ ๆ ละสี สีน้ำเงิน สีแดง และสีเขียว อยู่ในด้ามเดียวกัน เมื่อต้องการเขียนสีใด กดปุ่มสีนั้น ก็จะเขียนได้ทันที เอื่อยรักปึกปึกมาก เพราะมีปึกปึกด้ามเดียว ใช้งานได้หลายอย่าง

เอื่อย ชื้อปึกปึกเป็นของขวัญวันเกิดให้แก่ตัวเอง ด้วยเงินที่รวบรวมได้จากการขายสิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น งานการประดิษฐ์

ถุงกระดาษ ขนมห้าง ๆ พืชผักสวนครัวและดอกไม้ เป็นต้น ซึ่ง
เอื้อยได้ใช้เวลาว่างทำขึ้น แล้วนำไปฝากขายที่ร้านค้าของโรงเรียน
ร้านค้าที่ตลาดใกล้บ้าน และร้านสหกรณ์ในเมือง

เอื้อยรักปูกปิกเหมือนน้องแม่วะลานอนเธอก็นำปูกปิกเข้าไป
ไปไว้ข้าง ๆ หมอนด้วย ที่ได้ชื่อว่า ปูกปิก ก็เพราะว่า เมื่อกดปุ่ม
จะได้ยินเสียง “ปูก” และเมื่อใส่ปากกาเลื่อนออกมา จะได้ยินเสียง
“ปิก” เมื่อต้องการเก็บใส่ปากกาเข้าที่ พอกดปุ่ม ใส่ปากกาก็จะ
กลับเข้าที่ทันที เอื้อยรักและภูมิใจในของขวัญชิ้นนี้มาก เพราะได้
มาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเอง

วันนั้นทั้งวัน แม้จะสอบภาษาไทยเสร็จแล้วก็ตาม แต่
เอื้อยยังกระวนกระวายไปจนถึงเย็น เอื้อยไม่ยอมรับประทานอาหาร
กลางวันเลย เธอเที่ยวค้นหาปูกปิกไปทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะมอง
ไปทางใด ดูเหมือนว่าจะเห็นอะไรเป็นปูกปิกไปหมด แต่ครั้นพอ
เข้าไปดูใกล้ ๆ สิ่งที่เอื้อยเห็นว่าเป็นปูกปิกก็กลายเป็นอย่างอื่นไป

เอื้อยบอกเพื่อน ๆ ว่า ปากกาของเธอหาย ขอให้เพื่อน ๆ
ช่วยกันค้นหาให้ด้วย หลังจากที่ได้ช่วยกันค้นหาจนทั่วแล้ว แต่ไม่มี
มีวี่แววของปูกปิกเลย เพื่อน ๆ บอกกับเอื้อยว่า คงไม่มีวันหาพบ
เป็นแน่ เพราะใครอาจขโมยไปแล้วก็ได้ เอื้อยเถียงว่า ไม่จริง ใคร
จะขโมย เพราะของของใคร คนนั้นก็รักและหวงแหน อีกอย่าง
หนึ่ง ปากกาชนิดนี้ราคาไม่แพง ใครอยากมีก็ไปหาซื้อเอาได้ ทั้ง
คุณครูก็อบรมอยู่เสมอว่า การลักขโมยเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่เพื่อน ๆ
ยังคงยืนยันกรานว่า ปากกาของเอื้อยต้องถูกขโมยไปแน่ ๆ

วันนั้น ตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น เอื้อยไม่เป็นอันทำอะไรเลย ในชั่วโมงเรียน เธอจะขำเลี้งไปที่เพื่อน ๆ เสมอ เพื่อสำรวจดูว่า ใครจะเอาปากกาของเธอไปเขียนบ้าง ไม่ว่าจะเป็นเวลาพักกลางวัน เวลาเข้าห้องสมุด หรือแม้เวลาที่เอื้อยเดินสวนกับใครก็ตาม เอื้อยจะจับตาดูที่กระเป๋าเสื้อของทุกคน เพื่อสำรวจดูว่า สิ่งที่เธอรักและหวงเห่นั้นจะไปอยู่ที่ผู้ใด

เอื้อยค้นหาปึกปึกที่แสนรักของเธอจนทั่วบริเวณโรงเรียน แม้ขณะที่เดินกลับบ้าน เอื้อยก็สอดสายสายตาทหาปึกปึกไปตลอดทาง แต่ก็ไม่ได้พบปากกาหัวใจของเธอ เอื้อยคิดว่าต่อไปนี่เธอคงไม่ได้พบกับปึกปึกอีกแล้ว

เมื่อกลับมาถึงบ้าน เอื้อยตรงเข้าไปหาคุณแม่เช่นที่เคยปฏิบัติอยู่ทุกวัน วันนี้แม่สังเกตเห็นว่า เอื้อยมีหน้าตาซีมเซรว้า นัยน์ตาแดง จึงถามขึ้นว่า

“ลูกเอื้อย วันนี้ลูกเป็นอะไรไปจ๊ะ จึงดูหน้าตาหม่นหมองไม่ร่าเริงเหมือนทุกวันเลย ลูกไม่สบายหรือเปล่าจ๊ะ”

พอคุณแม่ทักขึ้นเท่านั้น เอื้อยก็ปล่อยโฮออกมาทันที พร้อมกับเอาหน้าไปซบที่อกคุณแม่

“คุณแม่ขา เอื้อยทำปึกปึกหายค่ะ ไม่รู้หายไปได้อย่างไร เอื้อยก็ว่าเอื้อยเก็บรักษาปึกปึกอย่างดีแล้วนะคะคุณแม่ เพื่อน ๆ เขาบอกว่าคงมีใครขโมยไปค่ะคุณแม่ ใครใจร้ายขโมยของเอื้อยไปก็ไม่ว่า” เอื้อยพูดพลางสะอื้นพลาง

“ลูกเอื่อยอย่าไปโทษเขาอย่างนั้นซิคะ โบราณว่า ของหาย สะพายบาป ไม่มีใครเขาโทษของลูกหรอก ลูกคงทำตกหาย หรือ อาจลืมไว้ที่ใดที่หนึ่งก็ได้ แม่คิดว่า พรุ่งนี้คงมีคนใจดีเก็บเอามา คืนลูกเป็นแน่ นิ่งเสียเถอะลูก คนดีของแม่” คุณแม่ปลอบ

“ไม่ตกหรอกค่ะคุณแม่ เอื่อยและเพื่อน ๆ ช่วยกันหาจนทั่วแล้ว ก็ไม่พบค่ะ ปานนี้ปุกปิ๊กจะเป็นอย่างไรบ้างก็ไม่รู้”

“แม่อยากให้ลูกไปอาบน้ำ ทานขนมที่แม่เตรียมไว้ให้ แล้วจะได้ทำการบ้านให้เสร็จ แม้ว่า พรุ่งนี้ลูกจะต้องได้ปุกปิ๊กของลูกคืนแน่ ๆ เพราะเมื่อลูกเก็บของได้ ลูกยังเคยเอาไปมอบให้แก่คุณครู เพื่อคืนให้เจ้าของเขาเลย”

2

ฝ่ายปุกปิ๊กก็รักเอื่อยเหมือนกับพี่ ตั้งแต่ออกมาจากร้านสหกรณ์ในเมืองซึ่งคุณแม่เป็นสมาชิกอยู่ ปุกปิ๊กไม่เคยคลาดกับเอื่อยเลย เมื่อต้องมาพลัดพรากกัน ปุกปิ๊กจึงรู้สึกหงอยเหงาเศร้าโศกเป็นอันมาก

สาเหตุที่ทำให้ปุกปิ๊กต้องจากกับเอื่อยก็คือ เช้าวันนั้น ขณะที่เอื่อยเดินมาเกือบเข้าเขตโรงเรียนอยู่แล้ว ฝนเกิดตกลงมาอย่างไม่คาดฝัน ทำให้เอื่อยต้องรีบยกกระเป๋านั่งสือขึ้นแนบอก

เพื่อไม่ให้ฝนเปียก ขณะนั้นเองปุกปิ๊กซึ่งเอื่อยใส่ไว้ในกระเป๋าหนังสือ ก็เลื่อนตกลง เอื่อยรีบวิ่งหนีฝนเข้าไปในโรงเรียน โดยที่ไม่รู้ตัวว่าปากกาของเธอตก

โอภาส เป็นผู้ที่วิ่งตามหลังเอื่อยเข้ามาในบริเวณโรงเรียน เมื่อเห็นปากกาทกลงอยู่กลางทาง ก็รีบเก็บใส่กระเป๋ากางเกงโดยเร็ว

“ฉันไม่ชอบอยู่ในกระเป๋ากางเกงของเด็กคนนี้เลย รู้สึกเหม็นกลิ่นอับ ๆ และอึดอัดเต็มทน ที่ต้องมาอยู่ร่วมกับตัวลิสงนกกระजิบที่ตายแล้ว ก้อนหิน และหนังสือ” ปุกปิ๊กนึกในใจ

“ทำไมฉันจึงต้องมาอยู่กับคนสกปรก คนใจร้ายอย่างนี้ด้วย ก็ไม่รู้ คนใจร้ายที่เอาหนังสือไปยิงนกที่น่าสงสาร ลักวันหนึ่งเขาคงทำร้ายฉันเช่นเดียวกับนกตัวนี้เป็นแน่ พี่เอื่อยจำ มาช่วยปุกปิ๊กด้วยเถิด” ปุกปิ๊กรำพึงรำพันเบา ๆ

ในชั่วโมงวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อน ๆ ต่างก็สนใจเรียนกันทุกคน แต่โอภาสไม่ได้ตั้งใจเรียนเลย ขณะที่ครูสอน เขาเอาปากกาที่เก็บได้ขึ้นมาวาดรูปเล่น และเขียนข้อความที่ไม่มีสาระต่าง ๆ เล่น ปุกปิ๊กรู้สึกอึดอัดใจเป็นอันมากเพราะแต่ไหนแต่ไรมา เมื่อครั้งที่อยู่กับเอื่อย เอื่อยใช้ปุกปิ๊กขีดเขียนแต่ในสิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น แต่คราวนี้ โอภาสเอาปุกปิ๊กมาขีดเขียนสิ่งที่ไร้สาระ ทำให้ปุกปิ๊กรู้สึกไม่สบายใจเลย

“เมื่อไรพี่เอื่อยจะมาพบปุกปิ๊กสักทีนะ ปุกปิ๊กจะได้ไปอยู่กับพี่เอื่อย จะได้ช่วยพี่เอื่อยเขียนหนังสือให้เก่ง ๆ เหมือนเมื่อก่อน” ปุกปิ๊กนึกในใจ

“เอาเถอะ ถ้ามีโอกาสละก็ ลักวันหนึ่งปูกปึก จะหนีออกจากกระเป่าที่แสนสกปรกของเด็กคนนี้ ออกไปหาพี่เอื้อยให้ได้”
ปูกปึกพึมพำเบา ๆ

3

หลังจากรับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้เรียบร้อยแล้ว โอภาสก็รีบตรงไปที่ชายป่าหลังโรงเรียนทันที เขาชอบยิ่งนักที่มากินเศษอาหารซึ่งเด็ก ๆ นำมาโปรยไว้ที่ชายป่า มีทั้งนกกระจอก นกเอี้ยง และนกยางเขน นกเหล่านี้เชื่องมาก เมื่อเห็นนกมากมายเช่นนี้ โอภาสก็รีบล้วงกระเป่าทางเกงเพื่อจะหยิบเอาหนังสือตึกออกมา แต่ปรากฏว่า หนังสือตึกที่แสนรักดังดวงใจของเขาได้หายไปเสียแล้ว โอภาสนึกไม่ออกว่า เขาทำหนังสือตึกหายที่ไหน และหายไปเมื่อไร จะถามเพื่อน ๆ ก็ไม่กล้า ด้วยเกรงว่าจะถูกลงโทษ เพราะทางโรงเรียนห้ามเอาหนังสือตึกมาโรงเรียน และห้ามยิงสัตว์ในบริเวณโรงเรียนด้วย โอภาสเสียดายหนังสือตึกเป็นอันมาก เขาค้นกระเป่าทางเกงจนทั่วทั้ง 2 ข้าง แต่ไม่พบอะไรเลย นอกจาก ซากนกกระजิบที่ยังได้ 1 ตัว ก้อนหิน 2-3 ก้อน และปากกา 1 ด้ามเท่านั้น ไม่มีหนังสือตึกของเขาเลย เขาขว้างซากนก และก้อนหินทิ้งไปอย่างหัวเสีย

โอภาสหยิบปากกาที่เก็บได้ขึ้นมาพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ในใจนั้นให้นึกสงสัยใคร่รู้ที่เป็นเจ้าของปากกาอย่างจับใจ

“เจ้าของปากกาดำมนี่ ต้องเป็นเพื่อนของเราคนใดคนหนึ่ง ในโรงเรียนนี้เป็นแน่ ปานนี้เขาคงเสียดายปากกาดำมนี่ เหมือน ๆ กับที่เราเสียดายหนังสือของเราเหมือนกัน ปานนี้เจ้าของเขาคงเสียใจมาก จะร้องไห้หรือเปล่านั้นไม่รู้”

โอภาสนึกถึงเจ้าของปากกา พร้อมกับใช้นิ้วกดที่ปุ่มปากกา เข้าออกเสียง ปุกปิ๊ก ปุกปิ๊ก อย่างไร้จดหมาย ในใจนั้นก็นึกถึงแต่ เรื่องหนังสือที่อยู่ตลอดเวลา สายตาเหม่อมองไปทางเพื่อนนักเรียนที่กำลังโปรยอาหารให้นักและปลาในบ่อกันอยู่เป็นกลุ่ม ๆ

“เอ หรือจะเป็นเพราะว่าเราไปเก็บเอาของของคนอื่นเขามา แล้วไม่คืนให้เจ้าของเขา จึงทำให้ของของเราต้องหายไป หรือจะเป็นเพราะว่าเราทำบาปเอาหนังสือไปยืมนก เป็นการรังแกสัตว์ ทำให้นกเดือดร้อนจึงทำให้หนังสือของเราหายไป” โอภาสต้องใช้ความคิดอย่างหนัก

หลังจากครุ่นคิดอยู่นาน ในที่สุดโอภาสก็ตัดสินใจเอาปากกาที่เก็บได้ไปมอบให้แก่คุณครู เพื่อประกาศหาผู้เป็นเจ้าของต่อไป เอื้อยได้รับปากกาของเธอคืน เธอดีใจมาก และเพื่อเป็นการขอบคุณ เอื้อยได้มอบหนังสือเด็กเล่มหนึ่ง ชื่อ “นกน้อยที่น่ารัก” ให้แก่โอภาส เป็นการตอบแทนบุญคุณในการที่ทำให้เอื้อยได้พบกับสิ่งที่เธอรักและหวงแหนดังดวงใจ

“ในที่สุด เราก็ได้พบกันจนได้นะ ปุกปิ๊ก ฉันคิดถึงปุกปิ๊กเหลือเกิน ต่อไปนี้ เราคงไม่ต้องจากกันอีกแล้วนะ ปุกปิ๊ก ฉันจะดูแลรักษาเธอให้ดีที่สุดเลย”

อุษา

เรื่องอุไร กุศลาสัย

อุษาเป็นเด็กกำพร้า เธอเกิดมาเห็นโลกได้นานเพียงไม่กี่เดือน ก็ต้องสูญเสียทั้งคุณพ่อและคุณแม่บังเกิดเกล้า อุษาเป็นลูกคนเดียวของคุณพ่อคุณแม่ ต่อมาคุณยายของเธอจึงได้นำตัวเธอไปเลี้ยงไว้ที่บ้านชนบท เผอิญที่บ้านนั้นไม่มีเด็กเล็กๆ เลย อุษาจึงไม่มีเพื่อนเล่น อีกทั้งของเล่นก็ไม่สู้จะมีมากนัก

คุณยายของอุษามีอายุมากแล้ว ท่านรักและเมตตาปราณีอุษามาก แต่คุณยายเป็นชาวสวน มีอาชีพปลูกผักและผลไม้ขาย ท่านเป็นคนขยันขันแข็งเยี่ยงชาวสวนที่ดีทั้งหลาย ท่านจะตื่นนอนแต่เช้ามีด ลงจากเรือนไปพรวนดิน รดน้ำต้นไม้ เก็บผักและผลไม้แล้วก็นำไปขายที่ตลาด ด้วยเหตุนี้ วันหนึ่ง ๆ จึงผ่านพ้นไปโดยที่ท่านมักจะไม่มีเวลามาสนุกสนานหรือหยอกล้อเล่นหัวกับอุษาเลยและ

ด้วยความเหน็ดเหนื่อย คุณยายก็เลยอารมณ์เสียบ่อย ๆ คุณยายเสนอให้อุษาทำงาน

อย่างไรก็ตาม ในท่ามกลางความอ้างว้างไม่สมหวังเช่นนี้ อุษาก็ยังอดส่ำหมีเพื่อนกับเขาเหมือนกัน เพื่อนที่กล่าวถึงนี้คือ แมวตัวใหญ่สีขาวแต้มดำตัวหนึ่ง ซึ่งอยู่ในบ้านของคุณยายมาตั้งแต่ก่อนที่เธอจะได้เข้ามาอยู่เสียอีก ชะรอยเจ้าแมวตัวนี้จะรู้ว่า อุษาก็เป็นเด็กกำพร้าไม่มีเพื่อนเล่น เจ้าแมวตัวนี้จึงดูให้ความเป็นมิตรและสนิทสนมกับอุษาเป็นพิเศษเสมอ เมื่อใดที่ถูกคุณยายคว้า เจ้าแมวแสนรู้ตัวนี้ก็มักจะเข้ามาคลอเคลีย เอาสี่ขาเข้ามาถูแข้งขา หรือไม่ก็ร่างกายของอุษา พลังก็ส่งเสียงร้อง “เหมียว! เหมียว!” คล้ายกับว่าจะช่วยห้ามไม่ให้คุณยายอารมณ์เสีย หรือไม่ก็อยากจะปลอบโยนไม่ให้อุษาเสียอกเสียใจ โดยเฉพาะเวลาที่คุณยายไม่อยู่ และอุษานั่งเหม่อมองดูอะไร ๆ อยู่คนเดียว เจ้าแมวตัวนี้เป็นต้องเข้ามานั่งบนตักของอุษา มองดูหน้าเธอ เลียมือเธอแล้วส่งเสียง “เหมียว! เหมียว!” แสดงความเป็นมิตร และคล้ายกับจะบอกให้อุษารู้ว่า ถึงอย่างไร ๆ อุษาก็ยังมีเพื่อนอยู่คือตัวมันนั่นเอง พฤติการณ์อันน่าประหลาดของเจ้าแมวตัวนี้ ทำให้อุษาค่อยมีความเข้มแข็งขึ้นมาในชีวิต ไม่อ้างว้างเปล่าเปลี่ยวไปเสียทีเดียว

เช้าวันหนึ่ง ยายใช้ให้อุษาเอากระจาดผักไปส่งที่ตลาดแล้วสั่งว่า “อุษาส่งผักเสร็จแล้วรีบกลับมาเอาเงินมาให้ยาย อย่าไถลละ แล้วก็ต้องระวังอย่าให้เงินตกหาย”

อุษาดีใจมาก รีบกระเดียดกระจาตผักไปตลาดตามคำสั่ง
ยาย

พอถึงตลาด เธอก็ตรงไปยังร้านพ่อค้าผักสด ซึ่งคุณยาย
ได้สั่งเอาไว้ แล้วก็มอบผักในกระเจาดั้นทั้งหมดให้แก่พ่อค้า ฝ่าย
พ่อค้าเมื่อเห็นหนูน้อยอุษาแบกผักมาด้วยความเหน็ดเหนื่อยก็รู้สึก
สงสาร รีบซื้อขนมมณเฑียรให้รับประทาน พร้อมทั้งสั่งให้นั่งพักผ่อน
เสียก่อน เมื่ออุษาหายเหนื่อยแล้ว ก็ควักเงินค่าผักมานับให้ดูต่อหน้า
แล้วหยิบกระดาดมาห่อเงินจำนวนนั้น พลางยื่นให้แก่อุษาพร้อม
กำชับว่า

“รีบกลับบ้านนะหนูนะ คุณยายกำลังรอรับเงินอยู่ อย่า
ไปเถลไถลที่ไหนนะ ระวังเงินในห่อกระดาดจะตกหายเสียละ”

อุษารับกระเจาดกลับคืนมาพร้อมรับเงินแล้วยกมือขึ้นทำ
ความเคารพพ่อค้าผัก แล้วก็บ้ายหน้าออกจากร้าน มุ่งไปสู่ทางเดิน
เดิมซึ่งพาตัวเธอมาจากบ้าน

พอพ้นเขตเมืองเข้าป่าละเมาะซึ่งได้ผ่านมาในตอนเช้า
ครั้งหนึ่งแล้ว เธอสังเกตว่าดวงตะวันขึ้นสูงพ้นขอบไม้ แสงแดด
แรงกล้ากว่าในตอนเช้า บรรดาดอกไม้นานาชนิดต่างก็ส่งกลิ่นหอม
ตลบอบอวลไปทั่วบริเวณ ยังให้บรรยากาศบริเวณนั้นน่าชื่นชม
ยิ่งกว่าในตอนเช้าตรู่มาเสียอีก

“เออ! เรามาเก็บดอกไม้หอมสีแสนสดใสเหล่านี้ไปฝาก
คุณยายสักหน่อยจะดีกว่า ท่านจะได้อารมณ์ดี เลิกดุดำเราเสียที”
อุษาคิดในใจ พลางก็เดินออกนอกเส้นทางใหญ่ เก็บดอกไม้ที่ขึ้น

อยู่ตามต้นที่โน่นบ้างที่นี่บ้าง..... ดอกแล้ว ดอกเล่า... ไม่รู้จักหยุด
จักหย่อน

ความงามและหลายหลากของดอกไม้เป็นเสมือนแม่เหล็ก
ซึ่งทำหน้าที่ดึงดูดร่างกายของหนูน้อยอุษาให้ถลาลึกเข้าไปในป่า
นอกเส้นทางใหญ่มากขึ้นทุกที และยังเก็บดอกไม้ได้มากเท่าใด อุษา
ก็ยิ่งเกิดความเพลิดเพลินมากขึ้นเท่านั้น ในที่สุดกระຈาดก็เต็มไปด้วย
ด้วยดอกไม้ อุษาเดินทางมาตั้งแต่เช้า จึงเหนื่อยมาก

ณ บริเวณใกล้ ๆ นั้นเองมีต้นไม้ใหญ่กิ่งหนาใบดกขึ้นอยู่
ต้นหนึ่ง อุษาจึงเข้าไปใต้ต้น วางกระຈาดไว้ข้าง ๆ แล้วล้มตัวนอน
หลับไป พอรู้สึกตัวว่าเวลาบ่ายมากแล้ว เธอตกใจรีบกระวีกะวาด
จะกลับบ้าน พอหยิบกระຈาดมากกระเดียดจะก้าวออกเดิน นึกถึง
ห่อเงินซึ่งพ่อค้าฝากมอบให้มาเมื่อตอนเช้า แต่โอนิดา!...เธอเอา
มือคลำหาที่กั้นกระຈาดซึ่งขณะนั้นเต็มไปด้วยดอกไม้ หาเท่าไรก็
หาไม่พบ แม้จะทอดอกไม้ออกหมดแล้ว ก็ยังไม่พบ จะพบก็แต่
รูขาคที่กั้นกระຈาดเท่านั้น ห่อเงินคงจะหล่นหายไปแล้วในระหว่าง
ที่เดินทางขากลับในตอนเช้า

อุษายังกระวนกระวายหนักขึ้น จะกลับไปบนเส้นทางใหญ่
เพื่อกลับบ้านก็ไปไม่ถูก เพราะได้พลัดออกนอกทางมาเสียไกลแล้ว
จึงร้องไห้จนเหนื่อยแล้วก็นอนหลับไปอีก

ระหว่างที่นอนหลับอยู่ ก็มีเสียงหัวเราะกึกกักของเด็กหญิง
รุ่นราวคราวเดียวกับเธอหลายเสียง แ่วมาให้เธอได้ยินด้วย

อุษาเงยหน้าขึ้นมองไปรอบ ๆ เพื่อค้นหาที่มาของเสียงนั้น ... แต่จะได้พบใครสักคนก็หาไม่ คงได้ยินแต่เสียงหัวเราะคิกคัก มากับสายลม เป็นละลอก ๆ ตืด ๆ กันเท่านั้น

อุษายังกลัวหนักขึ้น สีหน้าของเธอซีดเซียวด้วยความตกใจ

ทันใดนั้น....เธอก็ได้เห็นเด็กหญิงวัยเดียวกับเธอกลุ่มหนึ่ง มีจำนวนประมาณ 5 - 6 คน แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสวยสด ตัดดอกไม้ที่ผมและทัดที่หู เกาะมือกันเป็นวงกลม พวกเขาร้องรำทำเพลง ออกมาจากเบื้องหลังสมุทมนุ่มไม้ อุษายังตกใจมากขึ้น เธอชนหน้าลงกับเข่าแล้วร้องไห้สะอึกสะอื้นอย่างน่าเวทนา

“เธอเป็นใครจะ? แล้วก็มาที่นี่ได้อย่างไร” เด็กหญิงคนหนึ่ง ในกลุ่มนั้นเอ่ยถามอุษาด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลแสดงความเป็นมิตร

อุษาค่อยใจขึ้นขึ้นบ้าง ครึ่งแล้วเธอก็เล่าให้เด็กหญิงเหล่านั้นฟังถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ตัวเธอต้องมาหลงทางตกอยู่ในป่าลึก เช่นนั้น เรื่องห่อเงินที่หาย เธอก็ได้เล่าให้ฟังด้วยเช่นเดียวกัน ครั้นเล่าจบ ด้วยความสนใจอยากรู้ เธอจึงถามเด็ก ๆ เหล่านั้นขึ้นบ้าง ว่า

“แล้วพวกคุณล่ะจะเป็นใคร? ทำไมจึงแต่งตัวสวย ๆ กันอย่างนี้?”

“พวกเราเป็นเทพธิดาประจำป่า” เด็กเหล่านั้นตอบเป็นเสียงเดียวกัน

“แล้วพวกคุณจะมาสนุกสนานร้องรำทำเพลงกันอย่างนี้ ตลอดวันหรือคะ” อุษาถามต่อ

“ไม่ใช่อย่างนั้นหรอกค่ะ เรามีเวลาทำงานเหมือนกัน โรงเรียนเราก็ต้องไปเพื่อศึกษาหาความรู้” เด็กหญิงคนหนึ่งตอบ

“อ้อ พวกคุณไปโรงเรียนเหมือนกันหรือคะ? ไปเรียนอะไรคะ?”

“เราเรียนชื่อดอกไม้และต้นไม้ทั้งหมดที่มีอยู่ในป่า นอกจากนี้ เรายังเรียนชื่อและธรรมชาติของนกและสัตว์ต่าง ๆ อีกด้วย”

“แหม ฉันอยากไปเรียนกับพวกคุณด้วยสักคนหนึ่งจัง ขอให้นฉันไปด้วยสักคนหนึ่งเถิดนะคะ” อุษาพูดด้วยความกระหายที่ปรากฏออกมาเป็นประกายในดวงตาของเธอ

“โอ! ไม่ได้หรอก โรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนสำหรับพวกเทพธิดาน้อย ๆ โดยเฉพาะเท่านั้น แต่คุณเป็นมนุษย์เรียนกับพวกเราไม่รู้เรื่องแน่ ๆ ที่เดียว” เทพธิดาองค์หนึ่งตอบด้วยอาการหัวเราะและยิ้มแยมแจ่มใส

“แล้วใครเป็นครูของพวกคุณเล่าคะ” อุษามถามด้วยความสงสัย

“พวกเรามีครูประจำของเราเอง ท่านเป็นคนเข้มงวดและเคร่งครัดต่อการเรียนการสอนมาก แต่ท่านก็มีความเมตตากรุณา และหวังดีต่อพวกเรา เพราะฉะนั้นพวกเราจึงปฏิบัติตามคำสั่งสอนและดัดเดียนของท่าน นั่นไงคะ ท่านกำลังเดินมานั่นแล้ว” เทพธิดาน้อยองค์หนึ่งกล่าวตอบพร้อมกับชี้มือให้อุษาดู

เด็กหญิง 5-6 คนก็ยืนเข้าแถวเรียงกันเป็นหน้ากระดาน แต่ละคนก็ใช้นิ้วมือแตะที่ริมฝีปากของตนเป็นเครื่องเตือนใจว่า จะไม่ปริปากพูดอะไรทั้งสิ้น

ทันใดนั้นก็มียายร่างเล็กหน้าตาประหลาดคนหนึ่ง ก้าวเท้าออกมาจากป่า นอกจากจะมีทรวดทรงร่างกายไม่เหมือนกับคนอื่นแล้ว เสื้อผ้าที่ชายผู้นั้นใส่ก็หลวมรุ่มร่าม อีกทั้งสีสันทึบฉูดฉาด และสลักกันหลายสีราวกับเอาสีกระป๋องมาแต้มไว้เป็นแถบ ๆ อย่างน่าดู รองเท้าที่ชายผู้นั้นสวมอยู่ก็มีปลายงอนขึ้นมาราวกับหนวดกุ้ง

อุษาทกใจกลัวจนร้องให้โฮออกมา

“ร้องให้ทำไมนะ?” เขาถามขึ้นด้วยเสียงห้าว ๆ “ฉันรู้จักหนูดีนะ เพราะฉันเห็นหนูบ่อย ๆ โดยเฉพาะในเวลาที่คุณคิดว่าหนูอยู่คนเดียว”

“หนูกลับบ้านไม่ถูกค่ะ หนูหลงทาง แล้วหนูก็ทำเงินหายด้วย ที่นี้หนูจะกลับบ้านได้อย่างไร ? คุณยายคงจะเฆี่ยนหนูแน่ทีเดียว” อุษากล่าวตอบ พร้อมกับอาการสะอึกสะอื้นอย่างสะกดกลั้นไว้ไม่ไหว

“หากหนูไม่ละเมิดคำสั่งของคุณยาย หนูก็คงจะไม่ต้องหลงทาง และหากหนูใช้ความระมัดระวังสักหน่อย ห่อเงินก็คงไม่หล่นหาย หนูไม่เห็นหรือหรือว่า กระดาษใบนี้นะมีรูเป๋อเรื่อที่เดียวอยู่ที่กัน จากรูนี้แหละที่ห่อเงินหล่นหาย เอาเถอะไม่ต้องร้องห่มร้องไห้ไปหรอก เราจะช่วย” ยายร่างเล็กกล่าวปลอบใจ

“หนูดีใจมากค่ะที่คุณอาจะช่วยหนู หนูเป็นเด็กกำพร้า
ค่ะ ไม่มีทั้งคุณพ่อและคุณแม่” อุษากล่าวบอกด้วยน้ำเสียงที่ฟัง
สดใสขึ้น

“นี่แหละเป็นความผิดของตัวเอง” ชายนั้นกล่าวเนิบ ๆ
“หนูได้กระทำความผิดไม่ดีไม่งามไว้มาก หนูจึงต้องมาตกอยู่ในสภาพ
เช่นนี้”

“หนูได้กระทำความผิดอะไรหรือคะ ?” อุษาทถามอย่าง
ไม่เข้าใจในคำพูดของชายร่างเล็กผู้นั้น “หนูเพิ่งมีอายุได้ 10 ขวบ
เท่านั้นเองนี่คะ”

“ใช่ หนูเพิ่งมีอายุได้ 10 ขวบเท่านั้น แต่อย่าลืมนะว่า ก่อน
หน้านี้...ก่อนชีวิตนี้...หนูได้มีชีวิตอยู่เหมือนกัน และในชีวิตก่อน ๆ
นี้เอง หนูได้ลบหลู่คุณแคลนพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ เพราะ
ฉะนั้นในชาตินี้ชีวิตนี้ หนูจึงต้องเป็นเด็กกำพร้าตั้งแต่เล็ก ๆ หนู
ได้เคยทารุณกรรมต่อเพื่อนฝูง ในชาตินี้หนูจึงขาดเพื่อนทั้งหญิง
ทั้งชาย ส่วนคุณยายของหนูนั้น อันที่จริงท่านก็รักหนู ประราธนา
ดีต่อหนู แต่ท่านเป็นคนขยันขันแข็งและรักงานรักการ หนูจึงเชื่อ
ถ้อยฟังคำท่านเถิด จงช่วยท่านในกิจการต่าง ๆ แล้วท่านก็จะแสดง
ความรักต่อหนูเอง” ชายร่างเล็กพริ้งสงสอนหนูอุษาผู้กำพร้า

“หนูต้องเป็นคนที่มีสัตย์ กตัญญู ตอบแทนคุณยายที่
เลี้ยงหนูมา”

“เอาเถอะ เวลานี้ก็เย็นมากแล้ว หนูจงรีบกลับไปบ้านเถิด
คุณยายกำลังรอหนู” ชายประหลาดตอบด้วยท่าทางอันเต็มเปี่ยม

ไปด้วยความสงสาร

“หนูจะกลับไปได้อย่างไรเล่าคะ? หนูจำทางไม่ได้เลย”
อุษาถาม

“ได้ซิ หนูต้องกลับได้ นี่นะหนู เดินตรงไปทางนี้ อย่า
เถลไถลออกนอกเส้นทางเสียอีกก็แล้วกัน” ช่างร่างเล็กตอบพร้อม
กับยกมือขึ้นชี้ทางให้

พออุษาหันหน้าไปทางที่ชายผู้นั้นชี้ แล้วหันกลับมาอีก
ครั้ง ก็ปรากฏว่าร่างของชายประหลาดผู้นั้นพร้อมกับเทพริดา
องค์น้อย ๆ อีก 5-6 องค์ ได้อันตรธานไปเสียแล้ว

อุษาคงใจมาก พอรวบรวมสติได้เธอก็รีบวิ่งตรงไปตาม
ทิศทางที่ชายผู้นั้นชี้มือให้ เธอวิ่งบ้างเดินบ้างอย่างไม่คิดชีวิต ลัก
พักใหญ่ก็ออกมานอกเขตป่าได้เห็นทางเดิมซึ่งเธอใช้เดินไปตลาด
เมื่อตอนเช้า

หลังจากได้เดินตามเส้นทางนั้นมาสักครู่ อุษาก็กลับไปถึง
บ้าน เธอล้างเท้าขึ้นไปบนเรือน แต่ไม่พบคุณยาย คงเห็นแต่เจ้า
แมวเพื่อนยากตัวนั้น ซึ่งพอเห็นเธอมันก็ร้อง “เหมียว! เหมียว!”
แล้วเดินเข้ามาพั่นแข้งพั่นขาต้อนรับเธอเช่นเคย

เมื่อไม่เห็นคุณยาย อุษาคิดว่าท่านทำงานอยู่ในสวนไม่
เสร็จ เพราะท่านเคยขึ้นเรือนค้า ๆ เสมอ ซึ่งแท้จริงแล้วคุณยาย
ของอุษาเห็นว่าเย็นมากแล้วหลานสาวยังไม่กลับบ้านก็ตกใจเป็น
ห่วง ต้องออกไปตามหา อุษานอนรอขายอยู่พักหนึ่งจึงหลับไปอีก
ขณะนั้นเองเจ้าแมวที่นอนอยู่บนตักอุษาลุกขึ้นโค้งหลัง

บิดขี้เกียจ แล้วก็ลงเลียมืออุษาปลูกให้อุษาดิน

พอตื่นขึ้นอุษาก็ประหลาดใจที่เห็นห่อเงินที่หายไปเมื่อ
เข้ากลับมาอยู่บนตักของเธออีก พอเงยหน้าขึ้นก็เห็นคุณยายขึ้น
บันไดเรือนมา สองยายหลานก็โผเข้ากอดกันด้วยความดีใจ

“โธ่เอ๊ย! หลานรักของยาย นี่เจ้าไปยังไง มาอย่างไรกันถึงได้
มาอยู่ที่นี้เล่า เจ้าหายไปไหนทั้งวัน โธ! ยายเที่ยวตามหาตัวเจ้าจน
แทบจะล้มทั้งยืนแล้วนะนี่” คุณยายถามพร้อมกับยังไม่หยุดสะอื้น
อุษาเล่าเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้คุณยายฟัง รวมทั้งประสบการณ์ที่
ได้เกิดขึ้นแก่เธอระหว่างที่หลงทางอยู่ในป่าด้วย คุณยายก็รู้สึก
ตื่นเต้นไปกับการเล่าของหลานด้วย

“โธ่เอ๊ย ! หลานรักของยาย นี่เจ้าคงจะรู้สึกหิวโหยไม่ใช่
เล่นแล้วสินะ มาเถอะกลับบ้านกันเถอะ ยายจะไปหาข้าวหาปลา
ให้กิน บ้านเราก็มีสามชีวิตเท่านั้นนะหลาน”

★ ลักษณะของเพื่อนที่มีความรักเพื่อน

1. ทุกข์ก็ทุกข์ด้วย
2. สุขก็สุขด้วย
3. คัดค้านคนที่พูดติเตียนเพื่อน
4. รับรองคนที่พูดสรรเสริญเพื่อน

อุกกาบาต มหากาพย์

สถานี วิทยุ

เมื่อ 10 ปีที่แล้ว มีอุกกาบาตยักษ์ก้อนหนึ่งพุ่งเฉียดโลก
ไปในระยะสูง 58 กิโลเมตรจากผิวโลก คาดว่าอุกกาบาตก้อนเดิม
จะเข้ามาอีกในปีพุทธศักราช 2540 และถ้าครั้งนั้นทุกอย่างผ่านไป
ด้วยดี อุกกาบาตมหากาพย์ก็จะไม่ย่างกรายเข้ามาเฉียดใกล้โลกอีกเลย

เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2515 มีวัตถุสว่างพุ่งคว้นเป็นทาง
ยาวเข้ามาในฟากฟ้าตอนกลางวัน ผ่านจากรัฐยูทาห์ สหรัฐอเมริกา
ขึ้นไปทางเหนือจนถึงรัฐอัลเบอร์ตา ในประเทศแคนาดา มีบาง
คนได้ยินเสียงดังสนั่นเข้าใจว่าเครื่องบินตกถึงกับแจ้งตำรวจไป
ก็มี แต่ในจำนวนผู้ประสบเหตุการณ์ครั้งนั้นมีอยู่หลายคนที่เป็น
นักดาราศาสตร์สมัครเล่น และบางคนก็เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่อง อุกกา-
บาต บุคคลเหล่านี้รู้ได้ทันทีว่านั่นคือ อุกกาบาตตกซึ่งเป็นปรากฏ
การณ์ที่หาดูได้ยากยิ่ง

ลิวจิ จี.แจ็กเซีย ผู้เชี่ยวชาญของศูนย์ดาราศาสตร์ฟิสิกส์
ในแคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซต อธิบายว่า เหตุการณ์ครั้งนั้นเกิด

ขึ้นเพราะอุกกาบาตยักษ์ก้อนหนึ่งผ่านเข้ามาเยี่ยมเยือนโลก แต่ไม่ได้พุ่งชนพื้นผิวโลกหรือแตกระเบิดขณะกระแทกบรรยากาศโลกแต่อย่างใด ความจริงแล้วกลับวิ่งผ่านเลยไปในอวกาศอีก เมื่อคำนวณวิถีโคจรแล้วจึงพบว่าอุกกาบาตก้อนนี้ซึ่งต่อไปจะเรียกชื่อเฉพาะว่า อุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 จะหวนกลับมาอีกและวิ่งเฉียดโลกอีกครั้งในปี 2540 โดยมีโอกาสอยู่บ้างเหมือนกันที่จะพุ่งชนโลกเข้าในครั้งหน้า

อุกกาบาตตกครั้งนั้นเห็นชัดเจนว่าเป็นลูกไฟสว่างแว้บเป็นเวลากลางวัน มีแสงสว่างวาบพร้อมเสียงดังกึกก้อง

อุกกาบาตตกครั้งนั้นมีผู้สังเกตเห็นต่าง ๆ กัน ผู้คนในรัฐมอนทานา สหรัฐอเมริกา ที่อยู่ใต้เส้นทางที่อุกกาบาตวิ่งผ่านเป็นพวกที่ได้ยินเสียงดังกึกก้อง แต่คนที่อยู่ทางตอนเหนือขึ้นไปในเขตของประเทศแคนาดา มองเห็นลูกไฟสว่างวาบแต่กลับไม่ได้ยินเสียงอะไรเลย กรณีเช่นนี้ แจ็กเชียวธิบายว่า อุกกาบาตต้องวิ่งผ่านเลยขึ้นไปในอวกาศ เพราะถ้าอุกกาบาตตกลงมามันจะระเบิดในบรรยากาศระดับต่ำให้เสียงดังลั่นสนั่นฟากกว่าที่ได้ยินในรัฐมอนทานาเสียอีก แต่นี้เป็นเพราะอุกกาบาตวิ่งย้อนสูงขึ้นไปเหนือจากระดับ 58 กิโลเมตรจากพื้นผิวโลก เสียงดังที่เกิดขึ้นในระดับความสูงนี้ถูกสะท้อนขึ้นไปในบรรยากาศเบื้องบนเกือบหมด จึงตรวจจับจากเครื่องวัดบนภาคพื้นดินไม่ได้ ด้วยเหตุนี้แจ็กเชียวจึงสรุปว่า ขณะที่อุกกาบาตอยู่เหนือรัฐมอนทานานั้น ความสูงของอุกกาบาตต้องต่ำกว่า 58 กิโลเมตรแน่นอน แต่เมื่อผ่านรัฐอัลเบอร์ตาที่อยู่เหนือ

ขึ้นไป ที่นั่นอุกกาบาตต้องอยู่สูงเกินกว่า 58 กิโลเมตรขึ้นไป พุด
งาย ๆ ก็คืออุกกาบาตต้องพุ่งในแนวขึ้นไม่ใช่ลดต่ำลงมา คำอธิบาย
นี้สอดคล้องกันโดยบังเอิญกับผลการวัดตำแหน่งของอุกกาบาต
จากแหล่งข่าวแห่งหนึ่งที่ไม่มีการคาดคิด ซึ่งช่วยเปิดเผยวิถีโคจร
ของอุกกาบาต แหกแปลกหน้าจากอวกาศผู้ผ่านมาเยี่ยมเยือนโลก
ก่อนหน้านี้ได้

แหล่งข่าวที่ทำหน้าที่ตรวจจับทางโคจรของอุกกาบาตโดย
ไม่คาดคิดก็คือ ดาวเทียมดวงหนึ่งที่โคจรรอบโลกซึ่งถ่ายภาพ
ลูกไฟนี้จากเบื้องบนไว้ กลุ่มนักฟิสิกส์นำข้อมูลที่ได้จากดาวเทียม
มาพิจารณาร่วมกัน สรุปผลได้ว่าดาวเทียมเริ่มเก็บบันทึกข้อมูล
เมื่อตรวจจับรังสีอินฟราเรดที่อุกกาบาตแผ่ออกมาขณะเริ่มร้อน
มาก พอที่จะตรวจจับได้ ซึ่งตอนนั้นอุกกาบาตอยู่เหนือรัฐยูทาห์
ดาวเทียมทำการบันทึกไว้ได้ต่อไปอีก 100 วินาที จนกระทั่งเมื่อ
อุกกาบาตคลายความร้อนลงเมื่อวิ่งต่อขึ้นไปทางเหนืออีกราว 1,488
กิโลเมตร ซึ่งความร้อนลดต่ำลงเกินกว่าขีดที่จะตรวจจับได้ ขณะ
นั้นอุกกาบาตวิ่งไปในวิถีโคจรรูปโค้ง ด้วยอัตราเร็วเกินกว่า 49,600
กิโลเมตรต่อชั่วโมง นักฟิสิกส์คำนวณว่าอุกกาบาตยักษ์ก้อนนี้ต้อง
มีพลังแรงสูงประมาณเท่ากับระเบิดนิวเคลียร์ที่ทำลายเมืองฮิโรชิมา
และนางาซากิของญี่ปุ่นทีเดียว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากดาวเทียม
พบว่าจุดต่ำสุดของอุกกาบาตเป็น 57.5 กิโลเมตรเหนือผิวโลก
ขณะอยู่สูงจากบริเวณทางใต้ของรัฐมอนทานา ซึ่งตรงกับข้อสรุป
ของแจ็กเซียพอดี้

มีความเห็นต่าง ๆ กันเรื่องขนาดและมวลของอุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 ก่อนนั้น พวกหนึ่งคิดว่าต้องเป็นก้อนหินหนักราว 1 ล้านตัน เส้นผ่าศูนย์กลางยาวถึง 78 เมตร แต่อีกพวกหนึ่งเห็นตรงข้าม โดยคำนวณพบว่าอุกกาบาตก้อนนี้ คงมีขนาดเล็กกว่าอุกกาบาตจีหฺลิ่ง ก้อนหินที่แตกกระจายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยนับพันชิ้นใกล้เมืองจีหฺลิ่ง ในประเทศจีน เมื่อเดือนมีนาคม 2519 ซึ่งชิ้นใหญ่ที่สุดของอุกกาบาตจีหฺลิ่งหนักเพียง 1,755 กิโลกรัมเท่านั้น

ความเห็นที่ขัดแย้งกันนี้มีสาเหตุหลายอย่าง อาจเป็นเพราะการใช้เทคนิคการคำนวณแตกต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความสว่างและตำแหน่งของอุกกาบาต และที่สำคัญคือข้อมูลที่ดาวเทียมเก็บไว้มีการเสนอผิดพลาดซึ่งมีผลต่อการคำนวณของนักวิทยาศาสตร์หลายคนทีเดียว

วิธีการที่นักวิจัยใช้คำนวณหามวลและขนาดของอุกกาบาตมีหลายวิธี เช่น คิดจากการแผ่รังสีอินฟราเรด ความสว่างปรากฏ และจากอัตราเร็วที่ลดลงหรือความหน่วงเนื่องจากอุกกาบาตถูกบรรยากาศโลกต้านทานไว้ ซึ่งผลลัพธ์สุดท้ายได้มวลและขนาดของอุกกาบาตออกมาจริง แต่สิ่งสำคัญที่มองข้ามไปอย่างหนึ่งคือความหนาแน่นของอุกกาบาต ไม่มีใครทราบว่าเนื้ออุกกาบาตเป็นอะไรกันแน่ หิน เหล็ก หรือหินปนเหล็ก เมื่อความหนาแน่นของวัตถุ ขึ้นอยู่กับลักษณะองค์ประกอบ และมีผลอย่างยิ่งต่อมวลของวัตถุ แต่ไม่มีใครสักคนที่ยืนยันว่าเป็นอุกกาบาตชนิดไหน มวลของ

อุกกาบาตที่แท้จริงย่อมหาได้ยากไม่ว่าจะใช้เทคนิคการคำนวณวิธีใดก็ตาม

วิธีการนำข้อมูลของรังสีอินฟราเรดที่ดาวเทียมตรวจจับมาใช้ เพื่อคำนวณขนาดของอุกกาบาต ก็ไม่ทราบว่าจะเชื่อได้แค่ไหน เพราะยังไม่เคยมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเช่นนี้มาก่อน ส่วนวิธีการหามวลของอุกกาบาตโดยสรุปจากความสว่างของแสงที่สังเกตเห็นในท้องฟ้า เป็นวิธีการหาค่า “ประสิทธิภาพของการเรืองแสงของวัตถุ” โดยมีหลักว่ามวลของอุกกาบาตคำนวณได้จากความสัมพันธ์ระหว่างมวลกับความสว่างที่สังเกตเห็น แม้ว่าหลักการนี้จะเป็นที่ยอมรับและใช้กันอยู่ โดยที่บางครั้งค่าความสัมพันธ์นี้ต้องหาโดยวิธียิงอุกกาบาตเทียมขึ้นไปแล้วสังเกตความสว่างของอุกกาบาตก่อนนั้นก็มี แต่ค่าพารามิเตอร์ที่สัมพันธ์ความสว่างกับมวลเข้าด้วยกัน ก็ขึ้นอยู่กับว่าเนื้ออุกกาบาตเป็นสารจำพวกใด และวิธีนี้ใช้ได้ดีกับอุกกาบาตขนาดเล็ก ๆ เราจึงไม่อาจทราบได้ว่าค่าพารามิเตอร์ที่ได้นี้จะใช้ได้กับอุกกาบาตขนาดใหญ่อย่างเช่น อุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 ด้วยหรือไม่

ปัญหาอีกข้อหนึ่งคือ แม้ว่าจะมีผู้คนจำนวนหลายพันสังเกตเห็นอุกกาบาตลุกสว่างเป็นลูกไฟ แต่ความสว่างที่เห็นไม่สามารถบอกได้ละเอียดเที่ยงตรงพอ เพราะไม่มีสิ่งที่จะใช้เป็นมาตรฐานเปรียบเทียบในท้องฟ้า พยานบางคนเห็นว่าลูกไฟสว่างกว่าดวงจันทร์เต็มดวงหลายเท่า แต่ก็ยังสว่างน้อยกว่าดวงอาทิตย์มากนัก จึงถือเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบแน่นอนไม่ได้ เป็นผลให้การคำนวณ

มวลของอุกกาบาตคลาดเคลื่อนไป

ส่วนวิธีการประมาณมวลของอุกกาบาต จากอัตราเร็วที่ตกลงหรือความหน่วงเนื่องจากความต้านทานของบรรยากาศโลกนั้น นับเป็นวิธีที่ดีในการหาค่าประกอบของอุกกาบาต แต่ดังที่กล่าวแล้วว่าแม้ปัจจุบันก็ยังไม่มีการทราบถึงองค์ประกอบนั้น นักดาราศาสตร์ส่วนใหญ่เดาว่าอุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 นั้นคงเป็นหิน เพราะอุกกาบาตที่ตกลงมายังโลกเป็นหินเสียส่วนมาก อย่างไรก็ตาม ผลการตรวจสอบในห้องปฏิบัติการก็ได้แสดงว่าแม้อุกกาบาตชนิดหินแต่ละก้อนก็มีความหนาแน่นต่าง ๆ กันไปอีก และความหนาแน่นก็มีผลต่อความหน่วงของวัตถุ เพราะแม้วัตถุ 2 ชิ้น ที่มีมวลเท่ากัน วิ่งมาในวิถีโคจรเดียวกันและด้วยความเร็วเท่ากัน วัตถุที่มีความหนาแน่นต่ำกว่าย่อมมีขนาดใหญ่กว่าและมีแรงต้านทานกับบรรยากาศโลกสูงกว่าด้วย อีกปัญหาหนึ่งคืออุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 มีมวลไม่คงที่ เพราะมีควันปรากฏเป็นหางยาวไปตามวิถีโคจรของอุกกาบาต แสดงว่ามวลสารบางส่วนถูกสลัดออกเมื่ออุกกาบาตได้รับความร้อนขณะเสียดสีกับอากาศ และยิ่งกว่านั้นวิธีการคำนวณมวลของอุกกาบาตจากความหน่วงนั้น ใช้ได้กับอุกกาบาตทั่ว ๆ ไปที่ตกลงมาบนพื้นผิวโลก ซึ่งต่างจากอุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 ซึ่งพุ่งผ่านบรรยากาศโลกเข้ามาแต่ผ่านเลยไปเหมือนกับก้อนหินที่ถูกขว้างเจียดผิวน้ำ แล้วข้ามเลยฝั่งไปอย่างนั้น จึงเป็นข้อแตกต่างสำคัญที่ต้องคำนึงถึง

เรื่องน้ำหนักของอุกกาบาตจึงยังสรุปไม่ได้ อาจจะเป็น 2 ตัน หรือนหนักมากเป็น 1 ล้านตันก็ได้ อย่างไรก็ดี เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีผลการวิจัยใหม่สุดที่ให้ข้อมูลน่าเชื่อถือมากที่สุด

เดอเนค เซพลีซา ผู้เชี่ยวชาญเรื่องอุกกาบาต จากสถาบันดาราศาสตร์ของประเทศเชคโกสโลวาเกีย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากดาวเทียมใหม่ และปรับปรุงวิธีการคำนวณมวลจากความหน่วงของอุกกาบาต โดยคำนึงถึงทั้งวิถีโคจรในลักษณะเฉียดโลกกับแรงเสียดทานของอุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 โดยกำจัดความคลาดเคลื่อนที่ทำให้ข้อมูลเดิมผิดพลาดออกไป แต่ถึงจะใช้วิธีคำนวณแบบใหม่แล้วก็ตาม ก็ไม่อาจทราบความหนาแน่นของอุกกาบาตได้ เพียงแต่ค่อนข้างแน่ชัดว่าอุกกาบาตนี้เป็นก้อนหินหนักอยู่ในราว 100 - 1,000 ตัน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 12 - 30 ฟุต

แต่สิ่งที่น่าสนใจที่เซพลีซาศึกษาพบเกี่ยวกับอุกกาบาตมหาภัยก้อนนี้ก็คือ พบว่าอุกกาบาต 10 สิงหาคม 2515 จะไม่โคจรอยู่ในวิถีทางเดิมอย่างเคยเนื่องจากถูกแรงรบกวนเมื่อครั้งผ่านเข้ามาใกล้โลกครั้งที่แล้ว แต่จะกลับโคจรเป็นรูปร่างรีรอบดวงอาทิตย์ครบรอบในทุก ๆ $21\frac{1}{2}$ เดือน โดยเคลื่อนจากแถบดาวเคราะห์น้อยที่อยู่เลยดาวอังคารออกไป วกกลับมาใกล้ดวงอาทิตย์และวิ่งตัดเข้ามาในเขตวงโคจรของโลกด้วยระยะห่างจากโลกเพียง 10 กิโลเมตรเท่านั้น วิถีโคจรของอุกกาบาตและโลกจึงตัดกันที่จุดหนึ่งในอวกาศ โชคดีที่ปกติแล้ววัตถุทั้งสองจะไม่เคลื่อนผ่านจุดอันตราย

นี้ในเวลาเดียวกัน และจะไม่เข้าใกล้กันที่สุดอีกจนกว่าอุกกาบาตจะวนได้ 14 รอบ นับจากที่เคยพุ่งเฉียดผิวโลกในระยะ 58 กิโลเมตร เมื่อปี 2515 และครั้งถัดจากนี้ต่อไปจะเป็นในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540

ในปี 2540 คาดกันว่าอุกกาบาตมหาภัยจะเคลื่อนผ่านจุดตัดดังกล่าว 4 วันก่อนที่โลกจะเดินทางไปถึงจุดนั้น ซึ่งถ้าเป็นไปตามนี้ ทุกอย่างก็จะเรียบร้อยปลอดภัยดี สำคัญแต่ว่าตามการคำนวณของ เซพลีซา มีความคลาดเคลื่อนอยู่ 8 วัน นั้นหมายถึงว่า อุกกาบาตมีโอกาสจะเคลื่อนผ่านจุดตัดนี้ ได้ก่อนหน้านั้นคือมากที่สุดเป็น 12 วันก่อนหรือ 4 วันหลังจากโลกไปถึงจุดนั้นแล้ว ซึ่งหมายความว่ามีโอกาสเป็นไปได้เหมือนกันที่โลกและอุกกาบาตอาจไปถึงจุดอันตรายนี้ในเวลาเดียวกันพอดี ถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริงก็คงไม่มีใครเลือกอยู่ใกล้จุดที่อุกกาบาตจะพุ่งชนเป็นแน่ ซึ่งก็ไม่มีทางรู้อีกนั่นแหละว่าจะเป็นตรงไหนบนโลก บางทีถ้าโชคดีก่อนจะถึงปี 2540 เราอาจมีเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะสืบค้นหาอุกกาบาตก่อนนี้ ได้ก่อนที่จะพุ่งเข้ามาชนบรรยากาศโลก และกำหนดพื้นที่บนผิวโลกให้เป็นเขตอันตรายไว้ได้ แต่ถ้าถึงเวลานั้นมนุษย์ยังไม่สามารถทำอะไรได้แล้ว ก็เชื่อเถอะว่าไม่มีภัยอันตรายจากธรรมชาติครั้งใดจะยิ่งใหญ่และน่ากลัวยิ่งไปกว่าการพบกันโดยบังเอิญในปี 2540 ครั้งนั้นอีกแล้ว

นางอ้าย

พงศ์ธิดา ประสงค์ถาก

“ตั้ง 500 เขียววิรุณ แม่หมดปัญญาจริง ๆ” แม่พูด น้ำตาแม่ไหลพราก เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ดิฉันได้ยินแม่พูดเช่นนั้น ที่แล้ว ๆ มา แม่ส่งเสียดิฉันได้จนกระทั่งดิฉันเรียนจบชั้น ม.ศ. 3 แม่ไม่เคยปริปากบ่นเลย นั่นหมายถึงฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวของเราในปีก่อน ๆ ยังพอมีเงินเหลือพอที่ส่งเสียดิฉันได้ แต่ปีนี้เราขาดสนลงมากแทบไม่มีอะไรจะเหลือ ถ้าพ่อยังอยู่เราก็คงไม่ต้องลำบากกันถึงเพียงนี้ เพราะพ่อเป็นครูประจำบาล มีเงินเดือนประจำ พอจะมีเงินเหลืออยู่บ้าง แต่พ่อก็มาถูกผู้ก่อการร้ายยิงตายเมื่อสามปีที่แล้ว ทั้งเราแม่ลูกให้ต้องผจญชีวิตตามลำพังเงินที่เก็บสะสมไว้มาก็อยุย หมดลง แม่ได้ทำขนมหาบขาย ทำงานตัวเป็นเกลียวเพื่อหาเงินมาส่งดิฉัน ความจริงแม่ได้ทำขนมขายมาตั้งแต่แม่แต่งงานและย้ายมาอยู่กับพ่อแล้ว เนื่องจากฝนฟ้าอากาศ

ไม่อำนวย ไร่นาแห้งแล้งติดต่อกันมาสองปีแล้ว ทำให้ประชาชน
ยากจนลง ขนบของแม่จึงขายไม่ค่อยดีเหมือนเมื่อก่อน แต่แม่ก็ไม่
ย่อท้อ แม่เคยพูดกับดิฉันเสมอว่าอยากให้ดิฉันได้เล่าเรียนมีวิชา
ความรู้ ต่อไปจะได้ไม่ต้องลำบากเหมือนแม่ซึ่งมีความรู้เพียงจบ
ประถมศึกษาเท่านั้น ดิฉันก็เข้าใจดี

“500 บาท เชียวรี” แม่พูดซ้ำอีก

“จะแม่ ค่าเล่าเรียน ค่าห้องสมุด ค่ากิจกรรม ค่าประกันของ
เสียหายอีก 490 บาทแล้วละแม่ ทางวิทยาลัยได้กำหนดให้ชำระ
ภายในสิ้นเดือนนี้ เหลือเวลาอีก 2 วันเท่านั้นแหละแม่” ดิฉัน
บอกแม่ด้วยความท้อแท้ใจ

“เอาเถอะ เพื่อลูก แม่จะพยายามหาให้ได้” แม่พูดอย่าง
มั่นใจ

“แม่จำ หนูไม่เรียนต่อก็ดีเหมือนกันนะแม่นะ จะได้มาช่วยแม่
หาบขนมขาย แม่จะได้มีเวลาพักผ่อน ไม่ต้องลำบากเพราะหนูไ
ละคะแม่” ดิฉันบอกท่านด้วยความจริงใจ

“ไม่ได้ลูก ลูกจะทำอย่างนั้นไม่ได้นะ พ่อเขาเคยตั้งใจจะ
ให้ลูกเรียนครูจะได้เป็นครูเหมือนกับเขา แล้วลูกก็สอบเข้าเรียน
ได้แล้ว ไม่ใช่ไร้ลูก แม่ยังอยู่ทั้งคน แม่จะส่งลูกเรียนให้ได้” แม่พูด
ชัดถ้อยชัดคำ

“อีกอย่างนะลูก เรื่องสอบเข้าเรียนตอนนี้ นับวันแต่จะยาก
ขึ้น ๆ เพราะที่เรียนมีน้อย แต่คนอยากเรียนมีมากและนับวันจะ
ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ๆ จึงต้องสอบแข่งเพื่อแย่งที่เรียนกัน เอ้อ อีกรัก

สิบปีก็สิบชาติก็ไม่รู้ โรงเรียนจึงจะมีพอเรียนกัน นี่แมก็ได้ข่าวว่า
รัฐบาลใหม่ท่านได้คำนึงถึงเรื่องนี้บ้างเหมือนกันนะ ต่อไปโรงเรียน
จะมีเพิ่มขึ้นละมัง” แม่พูดต่อ

“แต่เงินเราไม่ค่อยมีแล้วไม่ใช่หรือจะแม่ ค่าเช่าบ้านเราก็ก
ยังค้างเขาหลายเดือน เมื่อวานคุณนายปลัดท่านก็มาทวงเราก
แมก็ยังไม่มีให้ แม่จะไปเอาที่ไหนมาเล่าจะแม่ หนูไม่เรียนก็ดี
เหมือนกันนะแม่นะ ให้หนูหางานทำช่วยแม่หาเงินดีกว่า ครอบครัว
เราจะได้ไม่ต้องลำบากต่อไปอีก ดีไหมจ๊ะ” ดิฉันบอกท่านยืนยัน
ความตั้งใจอีกครั้งหนึ่ง

“วิชาเป็นทรัพย์นะลูก ทรัพย์ที่จะติดตัวไปในที่ทุกหน
ทุกแห่ง สำหรับใช้ประกอบอาชีพในภายภาคหน้า ใครจะมาลัก
ขโมยเอาก็ไม่ได้ อย่าเพิ่งท้อแท้ใจ อย่าเปลี่ยนความตั้งใจง่าย ๆ ซ
ิจะลูก เป็นหน้าที่ของแม่เอง แม่แน่แหละจะพยายามให้ลูกได้เรียน
ต่อให้ได้” แม่พูดอย่างมั่นใจ

ดิฉันได้สำรวจजूข้าวของเครื่องใช้ไม้สอยที่บ้าน แทบจะ
ไม่มีอะไรเหลือ แม้แต่ครกหิน ตะเกียงลานเก่า ๆ ที่เคยเห็นใช้มา
ตั้งแต่ดิฉันยังเล็ก ๆ แม่ยังต้องเอาไปขาย หมู่นี้ดูแม่ผ่ายผอมและ
แก่ไปมาก แม่อายุเพิ่งจะ 40 ก็ตาม แม่คงต่อสู้กับความยากจน
และทนตรากตรำทำงานเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวและเพื่อส่งเสีย
ดิฉัน ดิฉันแอบร้องไห้บ่อยครั้ง เมื่อนึกถึงสภาพของแม่

วันคืนดูเหมือนผ่านไปอย่างรวดเร็วทั้ง ๆ ที่ดิฉันสวดมนต์
ภาวนาขอให้มันผ่านไปอย่างช้า ๆ ลงอีกสักร้อยเท่าพันเท่าเถอะ

เพื่อแม่จะได้มีเวลาหาเงินได้ทันกำหนด ดิฉันนึกไม่ออกว่าแม่จะหาเงินได้จากที่ไหน เพื่อนบ้านก็คงพึ่งไม่ได้ ไม่ใช่เพราะจนน้ำใจ แต่เพราะพวกเขาก็อยู่ในสภาพขาดเงินทองเช่นเดียวกับครอบครัวของดิฉันและดูเหมือนจะยิ่งกว่าด้วยซ้ำไป

พรุ่งนี้เป็นวันสุดท้ายที่วิทยาลัยกำหนดให้ผู้สอบคัดเลือกไปมอบตัวและเสียค่าเล่าเรียนอื่น ๆ พันกำหนดแล้วทางวิทยาลัยถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ์ ดิฉันกระวนกระวายใจมาก สองสามวันมานี้ แม่เงยบขริมลงมาก แม่ไม่ค่อยได้พูดคุยกับดิฉัน แม่คงใช้ความคิดอย่างหนักเพื่อที่จะหาเงินมาเสียค่าเล่าเรียนให้ดิฉัน เมื่อเช้านี้ ดิฉันเห็นแม่แต่งตัวชุดที่คิดว่าใหม่ที่สุดเท่าที่แม่มีอยู่ออกไปนอกบ้าน แม่เพียงแต่ส่งดิฉันว่าไปธุระในเมืองสักหน่อยบาย ๆ ถึงจะกลับ ดิฉันเฝ้าแต่คอยแม่ด้วยใจสับสน

แม่กลับมาถึงบ้านเกือบเย็น ดูท่าทางแม่เหนื่อยอ่อนซีดเซียว แต่แม่ยิ้มแย้มแจ่มใสไม่เหมือนวันสองวันที่ผ่านมานี้เลย จนรู้สึกผิดสังเกต ไม่ทันที่ดิฉันจะเอ่ยปากถาม ท่านก็รีบบอกกับดิฉันเสียก่อนว่า

“เตรียมตัว เตรียมหลักฐานใบสำคัญต่าง ๆ ไว้ให้ครบเถอะลูก พรุ่งนี้แม่จะพา你去เสียค่าเล่าเรียน เราไปกันแต่เช้า ๆ หน่อย แดดไม่ค่อยร้อน ไปสาย ๆ แดดร้อน คนก็แน่น แม่เบื่อคอย”

“แม่ได้เงินพอแล้วหรือจะแม่ แต่ เอ๊ะ แม่เอาเงินมาจากไหนคะ” ดิฉันถามท่าน ท่านไม่ตอบพร้อมกับพูดตัดบทขึ้นว่า

“แม่หาของแม่มาได้ก็แล้วกันลูก จะได้มาจากไหนไม่

สำคัญในเมื่อแม่หามาได้ด้วยความสุจริต ลูกไม่ต้องห่วง เป็นหน้าที่ของแม่เอง ว่าแต่ลูกเถอะ ลูกต้องพยายามตั้งใจเรียนให้ดีที่สุดนะ ทั้งด้านความรู้และความประพฤติ อย่าลืมนะว่า เรามั่นคนจนนะลูกนะ”

“จะแม่” ดิฉันรับคำ โผไปกอดแม่ น้ำตาไหลพรากด้วยความตื่นตันใจยิ่งนัก

ความจน ความกตัญญูต่อแม่มีส่วนกระตุ้นเตือนใจให้ดิฉันตั้งใจเรียนอย่างดีที่สุด ทั้งด้านความรู้ความประพฤติ เป็นผลให้ดิฉันได้รับทุนอุดหนุนจากทางราชการตลอดมาจนจบการศึกษาชั้น ปก.ศ. และได้รับการพิจารณาคัดเลือกบรรจุเป็นครูในฐานะนักเรียนทุนของจังหวัดสมความตั้งใจของแม่และวิญญานของพ่อแล้ว ดิฉันกับแม่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เหตุการณ์ผ่านมานานพอสมควร นับถึงวันนี้ก็เกือบสิบปีแล้ว ดิฉันระลึกถึงวันนั้นอยู่เสมอ เหมือนว่ามันเพิ่งผ่านไปเมื่อครู่นี้เอง คือวันที่แม่หาเงินมาให้ดิฉันเล่าเรียนก่อนเดินทางไปวิทยาลัย แม่ถูกดิฉันรบกวนถึงเรื่องเงินที่แม่หามา ถึงจะถามอย่างไร ๆ ท่านก็ไม่ยอมบอกทำเดียว ดิฉันก็ยังสงสัยอยากจะรู้ยิ่งขึ้น สุดท้ายดิฉันจึงพูดคาขาดเชิงบังคับในทำนองว่าถ้าแม่ไม่บอก ดิฉันก็จะไม่ยอมไปมอบตัวกับแม่เป็นอันขาด แม้จึงจำใจต้องบอกก่อนแม่จะบอก แม่ก็พูดเสียงไปอีกว่า

“เงินนั้น แม่หามาด้วยความสุจริต แม่ขายของของแม่เอง พอใจหรือยังล่ะลูก”

คำตอบของแม่ยิ่งทำให้ดิฉันสงสัยเพิ่มมากขึ้น

“ของอะไรกันจะแม่ ในบ้านเรา หนูไม่เห็นจะมีข้าวของ
อะไรที่พอจะขายได้เงินถึง 500 บาทเลยจะ แม่ขายอะไรไปจะแม่”
ดิฉันรูก้าตาม

ดิฉัน หนูอ้อ น้ำตาไหลพราก ตื่นตันใจและสงสารแม่เป็น
ที่สุด เมื่อได้ยินเสียงแม่พูดอย่างซัดถ้อยซัดคำว่า

“ก็ขายเลือดแม่ไงลูก”

“แม่ขายเลือด” ดิฉันยืนงง โผเข้าไปสู่อ้อมกอดของแม่

“โอ้ แม่จ๋า”

★ หน้าที่ของเพื่อนที่ควรปฏิบัติต่อเพื่อน

1. ช่วยเหลือเพื่อน
2. พุดดี
3. ทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่เพื่อน
4. เป็นคนเสมอต้นเสมอปลายกับเพื่อน
5. ซื่อสัตย์ต่อเพื่อน
6. ป้องกันเพื่อนจากอันตราย
7. ป้องกันทรัพย์สินของเพื่อนจากอันตราย
8. เป็นที่พึ่งของเพื่อนเมื่อเพื่อนมีอันตราย
9. ไม่ทิ้งเพื่อน ในคราวที่เพื่อนประสบความวิบัติ
10. นับถือวงศ์ญาติของเพื่อนเหมือนญาติของตน

ศิลปินรุ่นเยาว์

เลิศ อำนันทนะ

เด็กๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาโดยกำเนิด เพราะเด็กมีธรรมชาติที่อยากรู้ อยากเห็น และพอใจที่จะแสดงออกอย่างอิสระเสรี

ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กทุกคนจะสามารถแสดงออกทางศิลปะได้ตามความสนใจและความถนัดทางธรรมชาติของแต่ละคน

ดังจะเห็นได้ว่ามีเพื่อน ๆ เด็กของเราจำนวนมากมายชอบวาดรูปเล่น บางคนก็ชอบขีดเขียนทั้งที่เป็นเรื่องราวและไม่เป็นเรื่องราว ตลอดจนการประดิษฐ์สร้างสรรค์จากเศษวัสดุนานาชนิดที่มีอยู่ในท้องถิ่น

ในการแสดงออกทางศิลปะใด ๆ ก็ตาม ย่อมเป็นวิธีทางไปสู่การพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเพื่อนเด็ก ๆ รวมทั้งได้มีโอกาสดำเนินทอดความคิดจินตนาการที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในของแต่ละคนให้ปรากฏออกมาสู่สายตาภายนอก แต่การแสดงออกนี้ถ้าปล่อยให้ไปโดยธรรมชาติตามลำพัง ย่อมเข้าลักษณะลงมือลองผิดลองถูก ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสียเวลาแล้วยังอาจเกิดเป็นนิสัยเคยชินที่ผิด ๆ อันยากที่จะแก้ไขในภายหลังอีกด้วย

ดังนั้น แทนที่เพื่อนเด็ก ๆ จะปล่อยให้ธรรมชาติเป็นตัวกำหนด ถ้าหากเด็กทั้งหลายจะพยายามเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและของผู้อื่น ย่อมจะเป็นเครื่องสนับสนุนให้เด็กและเพื่อนเด็ก ๆ ทุกคนสามารถพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ให้ดีขึ้นได้

และต่อไปนี้ คือ คำแนะนำเบื้องต้นสำหรับการเตรียมตัวของศิลปินรุ่นเยาว์ที่มีอายุระหว่าง 5-12 ปี ส่วนเด็กที่มีอายุต่ำกว่านี้รวมทั้งเด็กที่โตกว่านี้หรือเคยมีประสบการณ์มาแล้ว อาจค้นพบวิธีการของตนเองหรือเลือกหาวิธีที่เหมาะสมได้ตามความพอใจของแต่ละคน ดังนี้

1. **เกี่ยวกับตนเอง** ก่อนที่เพื่อนเด็ก ๆ จะแสดงออกทางศิลปะใด ๆ ก็ตาม เช่น การเขียนภาพและการระบายสี การปั้น แกะสลัก การพิมพ์ภาพ หรือการประดิษฐ์สร้างสรรค์ ฯลฯ เป็นต้น

สิ่งแรกที่เพื่อนเด็กทุกคนควรมี ก็คือความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะถ้าขาดความเชื่อมั่นเสียแล้ว การแสดงออกย่อมเป็นสิ่งที่ยากจะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ เด็ก ๆ ควรจะสำรวจด้วยว่า ตัวเองชอบอะไร มีความสนใจอะไรเป็นพิเศษ และมีความถนัดอะไรมากที่สุด

ในระยะเริ่มแรกนั้น เด็กหลายคนอาจจะยังไม่รู้จักตัวเองว่าชอบหรือมีความถนัดอะไรบ้าง เพื่อนเด็กทั้งหลายจึงควรสำรวจตัวเองด้วยการทดลองแสดงออกหลาย ๆ วิธี และหมั่นสังเกตดูว่าตัวเองมีความพอใจอะไร เช่น ชอบวาดรูปหรือชอบปั้น

ขณะเดียวกันก็ควรหาโอกาสเรียนรู้จากผู้อื่นด้วย โดยเฉพาะจากผู้ที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้ว ทั้งนี้เป็นเพียงแนวการศึกษาเท่านั้น แต่จะต้องระวังอย่าไปลอกเลียนแบบเขา ควรจะนึกอยู่เสมอว่า เราจะต้องเป็นตัวของเราเอง รวมทั้งจะต้องรู้จักเคารพและมีวินัยต่อตนเองด้วย

2. เกี่ยวกับการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น พู่กัน สี กระดาษ ฯลฯ เป็นสื่อสำคัญที่มีบทบาททำให้การถ่ายทอดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถปรากฏมาให้เห็นได้อย่างแจ่มชัดยิ่งขึ้น

เพื่อนเด็ก ๆ จึงควรทดลองใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิดแล้วเปรียบเทียบว่ามีคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างไร เช่น ทดลองนำพู่กัน 2 ด้าม ให้มีขนาดเล็กกับใหญ่ โดยนำไปจุ่มสีน้ำแล้วทดลองลากไปบนแผ่นกระดาษวาดเขียนพร้อม ๆ กัน สังเกตดูรูปรอยที่ปรากฏว่ามีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง

รวมทั้งเพื่อนเด็ก ๆ ควรจะรู้จักหน้าที่ใช้สอยของบรรดาเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วย อาทิ เช่น

สีน้ำ มีเนื้อสีบางและใส ไม่สามารถจะระบายทับกันหลาย ๆ ครั้งได้ จึงไม่เหมาะสำหรับผู้เริ่มต้นวาดรูปใหม่ ๆ เพราะเมื่อล้มนเกลวจะทำให้เสียกำลังใจ

สีโปสเตอร์ มีลักษณะคล้ายสีน้ำแต่เนื้อสีหนาทึบ สามารถทาระบายทับกันได้หลายครั้ง เหมาะสำหรับผู้ที่มีการ์ประสพการณ์มาพอสมควร

สีเทียนและสีชอล์ก โดยทั่วไปมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ ออกแบบเป็นแท่งกลมหรือเหลี่ยม เด็ก ๆ สามารถจับได้ถนัดมือ มีสีฉ่ันสวยงาม สดใส เหมาะสำหรับเด็กทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะผู้ที่เริ่มหัดใหม่ เมื่อมีปัญหาในการเขียนรูประบายสี อาจหยุดพักชั่วคราวแล้วกลับมาเขียนต่อในเวลาอื่นได้ สามารถระบายทับได้บ่อยครั้ง เมื่อไม่พอใจสามารถแก้ไขหรือระบายสีทับใหม่ได้ ฯลฯ

อนึ่ง การใช้สีเหล่านี้ หลังจากที่ใช้แล้ว เพื่อนเด็กทุกคนควรปิดฝาให้เรียบร้อยทุกครั้ง และระวังอย่าให้ขอบฝามีคราบสีเปรอะอยู่ ควรจะเช็ดให้สะอาดก่อนปิดฝา มิฉะนั้นแล้วเมื่อสีส่วนนั้นแห้งจะเปิดฝาได้ยาก

3. เกี่ยวกับการแสดงออก การแสดงออกเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุด เด็กทุกคนจะประสบความสำเร็จทางศิลปะได้ ถ้าหากแสดงออกโดยคำนึงถึงความถนัดทางธรรมชาติและ ความสนใจของแต่ละคน ซึ่งเด็กทุกคนไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกัน

เพื่อนเด็ก ๆ อาจเลือกวิธีการแสดงออกได้หลายวิธี และผู้ที่
ที่จะสามารถแสดงออกได้ดี ก็คือ ผู้มีประสบการณ์ โดยการฝึกหัด
และพยายามปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

ลักษณะการแสดงออกที่ดีเด่น ควรมีลักษณะเฉพาะตัว
ที่เห็นเด่นชัดโดยไม่ซ้ำแบบผู้อื่น โดยเฉพาะมีความสัมพันธ์ระหว่าง
ความคิดกับการกระทำที่สอดคล้องกัน

4. เกี่ยวกับความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบถือว่าเป็น
หลักการพื้นฐานที่เด็กทุกคนควรจะต้องเอาใจใส่

โดยเฉพาะภายหลังจากการแสดงออกทางศิลปะที่ตนเอง
พึงพอใจแล้ว เด็ก ๆ ทุกคนควรจะต้องหมั่นทำความสะอาดเครื่อง
มืออุปกรณ์ และพยายามเก็บรักษาไว้ให้เรียบร้อย เพื่อให้เครื่อง
มือเหล่านั้นอยู่ในสภาพที่คงทนถาวรสามารถใช้ได้อีกนาน ๆ โดย
ไม่ชำรุดหรือสิ้นเปลืองไปก่อนระยะเวลาที่สมควร

นอกจากนี้ ความรับผิดชอบทางศิลปะยังหมายความว่า
ไปถึงการรักษาผลงานศิลปะทั้งที่เป็นของตัวเองและของผู้อื่น ตลอด
จนศิลปวัตถุที่เป็นสมบัติของสาธารณชนให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
โดยไม่ถูกทำลายด้วยความไม่รู้เท่าถึงการณ์หรือความหลงผิดอีก
ด้วย

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป. ๔๐๔/๒๕๒๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือ วันเด็ก ประจำปี ๒๕๒๕

ตามที่คณะรัฐมนตรี ได้เคยมีมติอนุมัติให้จัดงานฉลองวันเด็ก
แห่งชาติเป็นประจำทุกปี โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็ก
แห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการจัดงาน นั้น

เพื่อให้การจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๒๕ เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยและได้รับผลสมความมุ่งหมายของทางราชการ จึงแต่งตั้ง
บุคคลต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือวันเด็ก
ประจำปี ๒๕๒๕ คือ

๑. นายประดล ดันติวงศ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายดุสิต วังศ์ศิริธร	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายสัมฤทธิ์ ลำเจียก	อนุกรรมการ
๔. นางสลวย โรจนสโรช	อนุกรรมการ
๕. นายณรงค์ เทวินทรภักดี	อนุกรรมการ
๖. นายวีรชาติ ศุภระมุล	อนุกรรมการและเลขานุการ
๗. นางประสพสุข นวลวิวัฒน์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๘. นายบุญรอด ปทีปปानी	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔

(นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เด็กชายสุทัศน์ ส่งเชื้อ อายุ 12 ปี เจ้าของภาพเขียน
ชื่อ “200 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์” ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม
จากคณะกรรมการแสดงศิลปเด็กแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2
พ.ศ. 2524 จากการพิจารณาคัดเลือกภาพเขียนของเด็กไทยทั่ว
ประเทศที่ส่งผลงานเข้าร่วมแสดงรวมทั้งสิ้นถึง 4,152 ภาพ

เด็กชายสุทัศน์ ส่งเชื้อ มาจากครอบครัวชาวสวน
และกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 1 โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยมีอาจารย์ปัญญา ทรง
เสรี เป็นอาจารย์ประจำวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

ความหวังของเด็กชายสุทัศน์ ส่งเชื้อ เนื่องในโอกาส
“วันเด็กแห่งชาติ 2525” นี้คือ “อยากให้เห็นบ้านเมืองสะอาด
สอาด ปราศจากคนทั้งสิ่งของไม่เลือกที่และประชาชนเคารพ
ต่อกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยรัฐบาลส่งเสริมให้ทุกคนมีอาชีพ
เป็นหลักแหล่ง”

ภาพปกหลัง และประวัติ ได้รับความอนุเคราะห์

จาก...ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศ อำนันทะ

ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(จากการสอนที่โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม)

“200 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์”

รางวัลยอดเยี่ยมจากการแสดงศิลปเด็กแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2524

เด็กชายสุทัศน์ ส่องเชื้อ

โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร